

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

01.30.37.УП.013.01

**УПАТСТВО
ЗА ПОСТАПУВАЊЕ СО АКЦИЗНИ МАРКИ ЗА ОБЕЛЕЖУВАЊЕ НА
ТУТУНСКИ ПРОИЗВОДИ И АЛКОХОЛНИ ПИЈАЛАЦИ**

Септември 2021

Упатство за постапување со акцизни марки за обележување тутунски производи и алкохолни пијалаци

01.30.37.УП.013.01

Историја на документ

Издание	Датум на издание	Опис	Направени промени	
			Опис на промената	Променети страници/такви/глави
1	01.10.2021	Прво издание	/	/

Врз основа на член 7 став 4 од Законот за Царинската управа (Службен весник на Република Македонија број 46/04, 81/05, 107/07, 103/08, 64/09, 105/09, 48/10, 158/10, 53/11, 113/12, 43/14, 167/14, 33/15, 61/15, 129/15, 23/16, 120/18, 248/18 и Службен весник на Република Северна Македонија број 121/21), директорот на Царинската управа на Република Северна Македонија донесе

УПАТСТВО ЗА ПОСТАПУВАЊЕ СО АКЦИЗНИ МАРКИ ЗА ОБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ТУТУНСКИ ПРОИЗВОДИ И АЛКОХОЛНИ ПИЈАЛАЦИ

ДЕЛ 1 – ОПШТИ ОДРЕДБИ

I. Општи одредби

1. Со ова Упатство се уредуваат обврските и постапките кои ги превземаат царинските службеници при постапувањето со акцизните марки за обележување на тутунски производи и алкохолни пијалаци со примена на Системот за обработка на царински декларации и акцизни документи.

Ова Упатство се применува на следните постапки поврзани со акцизните марки: регистрација на корисници на акцизни марки и водење регистри за корисници на акцизни марки, регистрација на национални кодови за акцизни производи, кодови за акцизни марки, постапки за планирање, печатење, издавање и превземање на акцизни марки, постапка за плаќање акциза за обележани акцизни добра со акцизни марки, постапка на раздолжување на подигнати акцизни марки, наплата на акциза за акцизен долг произлезен од нераздолжени акцизни марки, постапка за уништување на акцизни марки, постапка за доплата на акциза при промена на акцизата.

2. Поднесувањето на акцизните декларации и извршувањето на формалностите во постапките поврзани со акцизните марки, задолжително се врши со употребата на техника за електронска обработка на податоци, при што своерачните потписи на економските оператори се заменуваат со дигитален потпис.¹
3. Сите постапки поврзани со акцизните марки кои се уредени со ова упатство се во надлежност на Секторот за акцизи.

¹За да можат економските оператори да поднесуваат акцизни декларации и да ги извршуваат формалностите со користење на СОЦДАД мора да добијат одобрение за пристап до СОЦДАД, подетално описано во Прирачникот за начинот, постапката и условите за издавање на одобрение за спроведување на формалности во царинската постапка со употреба на техника на електронска обработка на податоци и Процедура за издавање на одобрение за спроведување на формалности во царинската постапка со употреба на техника на електронска обработка на податоци.

II. Употребени поими

4. Одредени поими користени во ова Упатство го имаат следното значење:

- СОЦДАД е електронски систем за обработка на царински декларации и акцизни документи составен од повеќе модули, кој служи за размена на пораки помеѓу економските оператори и надлежните царински органи, како и систем преку кој економските оператори преку порталот за трговци поднесуваат акцизни декларации поврзани со акцизните постапки
- Регистриран корисник на акцизни марки е акцизен обврзник регистриран во регистарот на корисници на акцизни марки, кој врши увоз или производство на акцизни производи кои задолжително треба да бидат обележани со акцизни марки и кои се наменети за пуштање во слободен промет на акцизното подрачје на Република Северна Македонија
- Регистер на корисници на акцизни марки е регистер кој се води во електронска форма во Царинската управа во рамките на СОЦДАД-модул за одобренија (т.н МЕОС) и во кој се евидентираат сите корисници на акцизни марки.
- Пријавување на планирани количини акцизни марки е електронски процес предвиден во рамките на модулот СОЦДАД Акцизи >Акцизни декларации >Акцизни марки >Редовна постапка >Декларација за планирани количини акцизни марки, во кој надворешниот корисникот поднесува акцизна декларација за побарување на акцизни марки и во која ги наведува основните податоци за планираните количини акцизни марки за обележување акцизни добра за наредниот месец или период.
- Налог за печатење акцизни марки е електронски процес предвиден во рамките на модулот СОЦДАД Акцизи >Акцизни декларации >Акцизни марки >Редовна постапка >Налог за печатење на акцизни марки, во кој задолжен царински службеник одбира веќе систематизирани и електронски подредени податоците од сите поединечно прифатени и платени акцизни декларации за барање на акцизните марки и кој по електронски пат и/или во хартија се испраќа до овластената печатница за печатење на акцизни марки.
- Печатење акцизни марки, е постапка на печатење на акцизни марки во која врз основа на доставен Налог за печатење на акцизни марки, овластена печатница врши печатење на акцизни марки согласно склучен договор со Царинската управа и во рамки на кој врши и нивна достава до трезорот при Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст- НБРСМ) или друга локација одредена од Царинската управа.
- Надоместок за печатење на акцизни марки е паричен износ кој се плаќа од страна на барателот на акцизни марки во постапка на поднесена и прифатена електронска акцизна декларација за планирани количини акцизни марки при пријавување на потребна количина од планирани акцизни марки, а кој ги покрива трошоците за печатење, чување и издавање на акцизните марки,

- Превземање на акцизни марки, е електронски процес предвиден во рамките на модулот СОЦДАД Акцизи >Акцизни декларации >Акцизни марки >Редовна постапка >Превземање на акцизни марки, во кој врз основа на поднесена и прифатена електронски поднесена акцизна декларација за превземање на акцизни марки, царинскиот орган одобрува превземање на акцизни марки со истовремено обезбедувањето на евентуалниот акцизен долг.
- Траен налог за подигање на акцизни марки, документ издаден на образец за надворешна комуникација согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа, со кој од страна на корисникот на акцизни марки се овластуваат лица, врз основа на оверено полномошно, физички да ги превземаат акцизните марки врз основа на финализирана акцизна декларација за превземање на акцизни марки од Трезорот на НБРСМ.
- Ознаки на акцизни марки, се заштитни комбинации од букви и броеви дадени по однапред дефиниран логички распоред, посебно утврдени за алкохолни пијалаци и посебно за тутунски производи.
- Сериски број на акцизни марки, поединечен и неповторлив редоследен број испечатен на секоја поединечна акцизна марка.
- Серија, буква која се става пред серискиот број, соодветно за цигари, пури, цигарилоси, фино сецкан тутун за виткање цигари тутун за пушење и тутун за водено луле, тутун за џвакање и тутун за шмркање, несогорлив тутунски производ, течност за поленење на електронска цигара и алкохол.
- Акцизен Национален Производ (АНП код) или т.н NPC код (National Product Code) претставува алфаниумерички знак составен од 13 букви и броеви креирани и генериирани од самиот систем по однапред дефиниран логички распоред врз основа на зададени параметри и податоци за акцизниот производ.
- Надлежен царински службеник, самостоен советник или советник во Одделение за алкохол и алкохолни пијалаци и тутунски производи во рамки на Секторот за акцизи кој презема активности предвидени со систематизацијата на работните места во Царинската управа и согласно ова Упатство.
- Резервни акцизни марки се акцизни марки од Тип 4 и 5 за обележување на тутунски производи и од Тип 4 за обележување на алкохолни пијалаци кои се користат како замена на редовните акцизни марки.

III. Основни одредби и карактеристики на акцизните марки

III.1. Основни законски одредби

5. Основните законски одредби за акцизните марки се пропишани со:
  - Законот за акцизите (Сл. весник на РСМ бр. 108/19 со сите измени и дополнувања),
  - Правилникот за димензиите, формата и ознаките на акцизната марка, начинот на пријавување и подигнување на акцизните марки, содржината на извештаите за

подигнати, искористени и вратени акцизни марки, начинот на враќање на неисправни, неискористени и оштетени акцизни марки, како и начинот на уништување на акцизните марки за обележување на тутунските добра (Сл. весник на РСМ 246/19) со сите измени и дополнувања, (во понатамошниот текст: Правилник за акцизни марки за обележување на тутунски производи)

- Правилникот за димензиите, формата и ознаките на акцизната марка, начинот на пријавување и подигнување на акцизните марки, содржината на извештаите за подигнати, искористени и вратени акцизни марки, начинот на враќање на неисправни, неискористени и оштетени акцизни марки, како и начинот на уништување на акцизните марки за обележување на алкохолните пијалаци (Сл. весник на РСМ 246/19) со сите измени и дополнувања, (во понатамошниот текст: Правилник за акцизни марки за обележување на алкохолни пијалаци) и
  - Правилникот за начинот на оданочување со акциза на алкохол и алкохолни пијалаци и тутунски производи (Сл. весник на РСМ бр. 275/19) со сите измени и дополнувања.
6. Висината на надоместокот за акцизните марки кој се наплатува од барателот на акцизни марки, го определува директорот на Царинската управа со посебно решение на образец за одлуки, решенија и слично согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа². Надоместок се утврдува во зависност од трошоците за печатење, за чување и издавање на акцизните марки и истиот изнесува 1,00 денар за парче акцизна марка за обележување на алкохолните пијалаци, а за тутунските производи изнесува 0,22 денари за парче акцизна марка, без оглед на типот и видот на акцизната марка.
7. Пуштањето во промет на тутунските производи и алкохолните пијалоци кои се произведени или увезени на акцизното подрачје е дозволено само доколку истите се обележани со акцизни марки издадени од страна на Царинската управа и на кои се испечатени посебни ознаки и сериски број.
- III.2. Акцизни марки за обележување на тутунски производи**
- 8. Тутунски производи кои се обележуваат со акцизни марки се:
    - Цигари, пури, цигарилоси , тутун за пушење, тутун за водено луле, тутун за џвакање, тутун за шмркање, несогорлив тутунски производ и течноста за поленење на електронска цигара независно дали содржи никотин или не
  - 9. За обележување на тутунските производи се користат пет типа на акцизни марки Тип 1, Тип 2, Тип 3, Тип 4 и Тип 5, кои се описаны во Правилникот за акцизни марки за обележување на тутунски производи.
  - 10. Акцизните марки од Тип 1, Тип 2 и Тип 3 содржат холограмска лента со ширина од 5 мм вертикално поставена на левата страна од акцизната марка, заштитни ознаки со сериски

² Упатството за изглед и структура на документацијата на Царинската управа со сите прилози како интерен акт е објавено во Депозитарот на Интранет порталот на Царинската управа

број, податоци за број на пушачки единици во пакувањето или тежина изразена во грамови или зафатнина изразена во милилитри течност за полнење на електронски цигари.

11. Акцизните марки од Тип 4 и Тип 5 или т.н резервни акцизни марки, содржат холограмска лента со ширина од 5 мм вертикално поставена на левата страна од акцизната марка и заштитни ознаки со сериски број.
12. Акцизните марки од Тип 1 и Тип 4 се со ширина 44 мм и висина 20 мм, се изработуваат од бездрвна хартија во правоаголна форма и се користат за обележување на сите видови тутунски производи
13. Акцизните марки од Тип 2 се со ширина 36 мм и висина 15 мм, од Тип 3 и Тип 5 се со ширина 44 мм и висина 15 мм, се изработуваат од бездрвна самолеплива хартија во правоаголна форма и се користат за обележување на сите видови тутунски производи освен цигари.
14. Деталите за формата и содржината на акцизните марки за обележување на тутунските производи и течноста за електронските цигари се дадени во Прилог 2 кој е составен дел на Правилникот за акцизни марки за обележување на тутунски производи, а се прилог и на ова Упатство.

III.3. Акцизни марки за обележување на алкохолни пијалаци

15. Алкохолни пијалаци кои се обележуваат со акцизни марки се:
  - Меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци, вклучително и жестоки алкохолни пијалаци произведени од страна на мали дестилери и произведени од мали производители - земјоделци.
16. За обележување на алкохолните пијалаци се користат четири типа на акцизни марки Тип 1, Тип 2, Тип 3 и Тип 4 кои се описаны во Правилникот за акцизни марки за обележување на алкохолни пијалаци.
17. Акцизните марки од Тип 1, Тип 2 и Тип 3 се со ширина 60 мм и висина 15 мм и се изработуваат од бездрвна самолеплива хартија во правоаголна форма и содржат холограмска лента со широчина од 5 мм вертикално поставена на левата страна од акцизната марка, заштитни ознаки со сериски број, податоци за зафатнината на пакувањето и податок за волуменскиот процент на алкохол во производот кој се обележува.
18. Акцизната марка од Тип 4 или т.н резервна акцизна марка е со ширина 60 мм и висина 15 мм и се изработка од бездрвна самолеплива хартија во правоаголна форма и содржи холограмска лента со ширина од 5 мм вертикално поставена на левата страна од акцизната марка, заштитни ознаки со сериски број.
19. Акцизните марки од Тип 1 и Тип 4 се со основна сина боја, а текстот и ознаките се со црна боја и се користат за обележување на алкохолни пијалаци и меѓупроизводи кои се пуштаат

во слободен промет од страна на увозници или држатели на акцизен склад за производство и/или складирање на алкохолни производи и/или меѓупроизвод

20. Акцизните марки од Тип 2 се со основна црвена боја, а текстот и ознаките се со црна боја и се користат за обележување на алкохолни пијалаци и меѓупроизводи произведени од страна на мали независни производители на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци за комерцијални цели - мали дестилерии.
21. Акцизните марки од Тип 3 се со основна зелена боја, а текстот и ознаките се со црна боја и се користат за обележување на жестоки алкохолни пијалаци произведени од страна на земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијала
22. Деталите за формата и содржината на акцизните марки за обележување на алкохолните пијалаци се дадени во Прилог 2 кој е составен дел на Правилникот за акцизни марки за обележување на алкохолни пијалаци, а се прилог и на ова Упатство.

III.4. Заеднички одредби

23. Акцизни марки се издаваат по барање од држател на акцизен склад или увозник на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци, мали дестилерии и земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијалаци или производители и/или увозници на тутунски производи, а кои се регистрирани во регистарот на корисници на акцизни марки кој го води Секторот за акцизи.
24. Надлежните царински службеници како и началникот на Одделението за алкохол и алкохолни пијалаци и тутунски производи (во понатамоѓен текст: ОАПТП) , должни се на дневна основа ажурано да ги извршуваат и превземаат сите потребни активности во модулот СОЦДАД Акцизи, кои се поврзани со постапувањето со акцизни марки, а кои се предвидени во Планот на работни активности и распоред на обврски на ОАПТП на годишно ниво.

IV. Референтна база на податоци за акцизните марки

25. Референтните податоци за акцизните марки кои се користат во модулот СОЦДАД - Акцизи се содржани во референтна електронска база на податоци во модулот СОЦДАД: Систем за Референтни Податоци (СРП) или т.н модул CDEPS: Reference Data System (RDS). Референтната електронска база на податоци за акцизните производи и за акцизните марки е содржана во подмодулот СРП-Акцизи и дава можност за пребарување на податоците за Акцизен Национален Производ (АНП код) или т.н NPC код (National Product Code) и пребарување на податоци за ознаките, типовите и димензиите на акцизните марки. Покрај можноста за пребарување на АНП кодови постои можност за креирање нови АНП кодови, креирање нови ознаки за различни типа и димензии на акцизни марки во кои може да се внесува/избира соодветно типот, димензијата и внесува износот на надоместокот за печатење на акцизните марки за предметниот тип на акцизна марка.

26. Внесување и/или измена на податоци во референтната база на податоци во делот Акцизи како креирање на нови ознаки или измена на постоечки ознаки за типови и димензии на акцизните марки и креирање и/или измена на АНП кодови поврзани со акцизните марки, може да врши царински службеник од Секторот за акцизи кој има добиено писмено одобрение од страна на помошникот директор на Секторот за акцизи и соодветно на тоа дodelена привилегија за пристап и електронска обработка на податоците за работа во модулот СОЦДАД: Систем за Референтни Податоци (СРП) дел Акцизи.
27. Внесување и измена на податоци во референтната база на податоци во делот Акцизи за креирање или измена на АНП кодови поврзани со акцизните марки, се врши врз основа на поднесено барање од страна на корисниците на акцизни марки (подетално описано во точка 38 до 42 од ова Упатство), додека внесување и/или измена на податоци за креирање на нови ознаки и/или измена на постоечки ознаки за типови и димензии на акцизните марки се врши врз основа на законска или подзаконска регулатива или интерни одлуки или решенија донесени во рамки на Царинската Управа на образец за одлуки, решенија и слично согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа.

ДЕЛ 2 - РЕГИСТРАЦИЈА НА КОРИСНИЦИ СО АКЦИЗНИ МАРКИ

V. Регистер на корисници на акцизни марки

28. За да можат да превземаат активности поврзани со акцизните марки, корисниците на акцизни марки потребно е да бидат регистрирани во електронскиот систем СОЦДАД во модул Управување со економски оператори или т.н МЕОС, со цел добивање на одобрение за корисник на акцизни марки.
29. Надлежен царински орган за регистрирање на корисниците со акцизни марки во регистерот на корисници на акцизни марки е ОАПТП.
30. ОАПТП секој месец, најдоцна до 5-ти во месецот врши ажурирање на Регистерот на корисници на акцизни марки и истиот го објавува на веб страната на Царинската управа.

VI. Регистрација на корисник со акцизни марки

31. Постапката за регистрација на корисник со акцизни марки започнува со претходна најава и средба со одговорното лице на компанијата која планира да се занимава со производство или трговија со тутунски добра или со алкохолни пијалаци. Во принцип состанокот се врши во просториите на Царинската управа во присуство на одговорните раководни лица на Секторот за акцизи, помошник директор на Сектор за акцизи и началникот на ОАПТП. По исклучок состанокот може да се одвива и со користење на он-лајн платформа за интернет видео комуникација.

32. На состанокот барателот дава основни информации за компанијата која планира активности поврзани со акцизните добра, за производство или за увоз на кој подетално се запознава со законските основи за постапките поврзани со акцизните добра, како и основните обврски кои произлегуваат во делот на поднесувањето на акцизните декларации и документи во системот СОЦДАД.

VI.1. Барање за регистрација на акцизен производ

33. По направениот информативен состанок, барателот кој планира активности поврзани со акцизните добра кои се обележуваат со акцизни марки преку архивата на Царинската управа поднесува 01.30.37.УП.013.01-ОБ.01.01 Барање за регистрација на акцизни производи и добивање АНП код дадено во Прилог 1 кон ова Упатство, во кое се наведуваат акцизните производи за кои се планира користење на акцизните марки и се приложуваат потребните документи и податоци. Во барањето се даваат податоци за производителот, се приложуваат слики од производите и етикетите на кои се наведени основните податоци за акцизните производи и пресметка на акцизата, и тоа:

- За алкохолните пијалаци се наведува името на производот (во оригинал), начинот на пакување и зафатнината на амбалажата исказана во литри, процентот на алкохол по волумен исказан во % алкохол по волумен, тарифната ознака и потеклото на производот (домашно или од увоз)
- За тутунските производи, вклучително и електронските цигари, барателот е должен да го пополни Прилогот 2 од Правилникот за начинот на оданочување со акциза на алкохол и алкохолни пијалаци и тутунски производи (Сл. Весник број 275/19) со кој се пријавува малопродажната цена на тутунските производи и кој ги содржи потребните податоци за акцизниот производ кој треба да се регистрира во електронската база на АНП кодови во модулот СОЦДАД.

Во зависност од обемот на податоците за акцизните производи, по потреба од подносителот може да се побара податоците да се достават и по електронска комуникација со користење на е-маил адресата akciznimarki@customs.gov.mk, приложени во табеларна форма за полесно отчитување и внес во електронската база. Во постапката на регистрација на акцизните производи, во случаи кога со сигурност неможе да се потврди тарифната ознака на производот, од подносителот на барањето ќе се бараат и други докази за правилното тарифско распоредување на производот, вклучително и ЗТИ (задолжителна тарифска информација) издадена од надлежен царински орган кај нас или во земја членка на ЕУ.

34. Кон барањето се приложуваат договори, пред-договори или други трговски кореспонденции за планиран увоз или за производство на акцизните производи, како и опис на начинот и ланецот на кој ќе се дистрибуираат акцизните производи. Доколку во ланецот на снабдување на пазарот се вклучени овластени дистрибутери, барателот е должен да ги достави основните податоци за овластените дистрибутери со кои има склучен договор за дистрибуција (назив, ЕДБ и адреса каде се дистрибуираат акцизните производи

на големо), а доколку на пазарот учествува самостојно, како производител и/или увозник и воедно и дистрибутер на акцизните производи кои ги произведува или увезува, должен е да достави оверена изјава дека по извршената регистрација како корисник на акцизни марки веднаш ќе започне постапка за негова регистрација и како овластен дистрибутер на тутунски производи и/или алкохолни пијалаци.

35. За тутунските производи се приложува доказ за упис во Регистарот на производители на производи од тутун и сродни производи (во случај на домашно производство) или доказ за упис во Регистарот на извозници и увозници на производи од тутун и сродни производи (во случај на увоз), како и доказ за упис на тутунските производи во Регистарот за марки на производи од тутун и сродни производи, кои се водат во Министерството за економија.
36. Во случај на увоз или производство на електронски цигари и/или течност за електронски цигари се приложува Одобрение за ставање во промет на електронските цигари и контејнерите за еднократно и повеќекратно полнење издадено од Министерството за здравство, како и доказ за упис во Регистар на правните лица и производите, што го води Министерството за здравство во врска со прометот на електронските цигари и/или контејнерите за еднократно и повеќекратно полнење.
37. Во случај кога барателот планира продажба на рачно изработени пури како единечен производ, до надлежниот царински орган кон барањето за регистрација на производот доставува известување со прилог спецификација на рачно изработени пури со трговски назив и број на пури во оригиналното поединечно пакување, а како доказ дека пурите се рачно изработени приложува сертификат издаден од производителот на пурите.

Акцизниот обврзник со цел да обезбеди следливост во ланецот на дистрибуција на пурите до местата каде ќе се врши продажбата на мало, кон барањето за регистрација приложува писмена изјава дека ќе ги почитува обврските предвидени во Законот за акцизите каде што е пропишана пропратната документација за испораката на рачно изработените пури до местата каде ќе се врши продажбата на мало. Изјавата треба да биде во оригинал и потпишана од управителот на компанијата која планира продажба на рачно изработени пури и која поднесува барање за регистрација.

VI.2. Креирање код за Акцизен Национален Производ – АНП

38. Врз основа на поднесено Барање за регистрирање на акцизните производи и добивање АНП код, самостојниот советник за акцизни марки, врши иницијална проверка на содржината на барањето при што проверува дали се содржани сите потребни податоци за регистрирање на акцизните производи.
39. Доколку Барањето за регистрирање на акцизните производи и добивање АНП код ги содржи сите потребни податоци, началникот на ОАПТП го доделува до надлежен царински службеник кој има овластување и доделени привилегии за пристап и електронска обработка на податоците во модулот СОЦДАД: Систем за Референтни Податоци (СРП). Во

спротивно го враќа барањето на подносителот за дополнување и усогласување на документацијата потребна за регистрација на акцизниот производ.

40. Во случај на внес на податоци за тутунски производи, овластен царински службеник по налог на началникот на ОАПТП, креира АНП кодови за предметните тутунски производи.
41. Доколку се работи за алкохолни пијалаци, надлежен царински службеник прво внес на сите податоци за алкохолните пијалаци во посебна ексел табела³ која се води во рамки на евидентијата на ОАПТП и во која се содржани податоци за сите поединечни алкохолни производи на корисниците на акцизни марки за обележување на алкохолните пијалаци. Во овој случај, во зависност од потеклото на производот (домашен или од увоз), тарифната ознака, зафатнината на амбалажата и процентот на алкохол, надлежниот царински службеник во случај на алкохолни пијалаци доделува постоечки АНП код, а доколку нема постоечки код, овластениот царински службеник креира нови АНП кодови за предметните алкохолни пијалаци за кои дава име на производот во зависност од тарифната ознака, потеклото и производот.
42. Врз основа на резултатите од ново креирани АНП кодови или доделување на постоечки, барателот се информира преку е-маил и му се испраќа табеларен преглед на АНП кодовите кои треба да ги користи во постапката на поднесување на Барање за регистрација во електронскиот регистар за имател на одобрение за корисник со акцизни марки.
43. Креирање на АНП кодови поврзани со акцизни производи кои се обележуваат со акцизни марки, покрај првичната постапка по поднесено барање за регистрирање на акцизните производи, се врши и во постапка на измена или дополнување на листата на акцизни производи содржана во одобрението за корисник на акцизни марки. Постапката е идентична со описаната во точка 38 до 42 од ова Упатство.

VI.3.Постапка за регистрација на корисник со акцизни марки

44. Постапката за регистрација на корисник со акцизни марки започнува со креирање и поднесување на електронско барање од страна на барателот за добивање на Одобрение за корисник со акцизни марки. Барањето барателот го креира преку надворешниот портал за трговци за кој претходно добил право за пристап и работа во системот СОЦДАД и соодветно привилегии за работа во модулот СОЦДАД-модул за одобренија и управување со економски оператори МЕОС.
45. При пополнување на електронската форма на барањето барателот покрај внесување на основните податоци за лицето и надзорните и надлежните царински испостави (секогаш МК009000) потребно е да ги внесе/избере оние АНП кодови на производите кои се застапени во неговата програма а кои претходно ги добил од ОАПТП, по претходно поднесено Барање за регистрација на акцизни производи. При избор на АНП кодови на

³ Ексел табелата се води се до воспоставување на функционалноста во системот СОЦДАД.

алкохолните пијалаци барателот треба да води сметка за видот на алкохолниот пијалак, пакувањето, зафатнината, јачината и потеклото на акцизниот производ, а во случај на тутунските производи и течноста за електронските цигари за името на производот. Доколку одреден акцизен производ неможе да биде пронајден при избор на АНП код, барателот најпрво врши дополнителна консултација со одговорните лица во ОАПТП и доколку се констатира дека истиот непостои се постапува согласно одредбите наведени во точка 38 до 42 од ова Упатство.

46. По успешното креирање на Барањето за добивање на одобрение за корисник на акцизни марки, системот автоматски доделува ARN (Application Referent Number) или т.н референтен број на барање, во облик на пр. MK2000000000000000B804, со што барањето добива статус на поднесено односно регистрирано.
47. При прво поднесување на барање за добивање на Одобрение за корисник на акцизни марки, барателот испечатен и оверен примерок од барањето задолжително го поднесува преку архивата на Царинската управа. При измена или дополнување на Одобрението за корисник на акцизни марки, барањето за измена и/или дополнување на Одобрението за корисник на акцизни марки, во одредени ситуации заради итност може да се достави и по електронска комуникација со користење на е-майл адреса akciznimarki@customs.gov.mk Во барањето доволно е да се наведе ARN бројот на регистрираното барање за измена или дополнување на Одобрението за корисник на акцизни марки и да се приложи оверена изјава дека барањето ќе биде дополнително поднесено во рок од три дена преку архивата на Царинската управа.
48. Надлежниот царински службеник во ОАПТП, по добиен налог од началникот на ОАПТП или над него надреден раководител, врши прием на барањето и во царинскиот модул СОЦДАД-МЕОС., го пронаоѓа барањето и го проверува дали истото е правилно и целосно пополнето. Доколку електронското барање е неправилно или нецелосно пополнето и како такво не може да продолжи со понатамошна обработка, надлежниот царински службеник електронски одбира соодветна понатамошна постапка од понудените во апликацијата, - Побарај дополнителни податоци; -Откажи барање; -Одбиј барање или Продолжи период на издавање.
49. Доколку електронското барање е правилно пополнето, царинскиот службеник врши електронска верификација на барањето, преку избор на дејство -Прифати барање; со што барањето добива статус "барањето е прифатено", а за што го известува непосредниот раководител за статусот и прифаќањето на поднесеното барање.
50. Началникот на ОАПТП го разгледува прифатеното електронско барање и во зависност од резултатот на проверката соодветно врши избор на едно од следните дејства -Измени барање; -Откажи барање; -Предложи одобрување; -Предложи одбивање; -Продолжи период на издавање. Доколку барањето е во ред, преку избор на дејство -Предложи одобрување, барањето добива нов статус "предложено за одобрување", во спротивно

истото се враќа на повторно разгледување и усогласување од страна на подносителот. Началникот на ОАПТПго известува помошникот директор на Секторот за акцизи за прифаќање на барањето и заедно со барањето го доставува на финално одобрување.

51. Началникот на ОАПТПили помошникот директор на Секторот за акцизи, по добиената информација за извршена проверка на поднесно барање за Одобрение за користење на акцизни марки и даден предлог за негово одобрување, во зависност од резултатите на финалната проверка го прифаќа барањето преку избор на дејствието -Прифати барање, со што одобрението се издава и добива авторизациски број и добива конечен статус "барањето е одобрено". Во спротивно, доколку предложеното барање за одобрување не ги исполнува условите за издавање, соодветно се одбира едно од понудените дејствија - Откажи барање; -Одбиј барање или -Продолжи период на издавање, по што барањето се враќа на подносителот за дополнување или за конечно одбивање.
52. Постапувањето по барањето за добивање на Одобрение за корисник на акцизни марки или измена и/или дополнување на истото се врши најдоцна во рок од два работни дена доколку се приложени сите потребни документи и податоци.
53. Со добивањето на одобрението за корисник на акцизни марки, корисникот на акцизни марки може во апликацијата СОЦДАД - Модул Акцизи >Декларации за Акцизи >Акцизни марки >Редовна постапка, да ги спроведува сите постапки поврзани со акцизните марки.

ДЕЛ 3 - РЕГИСТРАЦИЈА НА ОВЛАСТЕНИ ДИСТРИБУТЕРИ СО АКЦИЗНИ ПРОИЗВОДИ

VII. Регистер на овластени дистрибутери за акцизни производи

54. За да можат да превземаат активности поврзани со доплата на акцизата за акцизните производи кои се обележани со акцизни марки, овластените дистрибутери на производителите и/или увозниците на тутунски производи и/или алкохолни пијалаци потребно е да бидат регистрирани во електронскиот систем СОЦДАД во модулот МЕОС, со цел добивање на одобрение за регистриран акцизен обврзник како овластен дистрибутер на производител и/или на увозник на тутунски производи и/или алкохолни пијалаци.
55. Надлежен царински орган за регистрирање на акцизен обврзник како овластен дистрибутер на тутунски производи и/или алкохолни пијалаци во регистерот на акцизни обврзници овластени дистрибутери е ОАПТПри Секторот за акцизи.
56. ОАПТПсекој месец, најдоцна до 5-ти во месецот врши ажурирање на Регистерот на акцизни обврзници - овластени дистрибутери на производителите и/или увозниците на тутунски производи и/или алкохолни пијалаци и истиот го објавува на веб страната на Царинската управа.

VIII. Регистрација на акцизен обврзник – овластен дистрибутер на тутунски производи или алкохолни пијалаци

57. Постапката за регистрација на акцизен обврзник - овластен дистрибутер на тутунски производи или алкохолни пијалаци започнува со претходна најава и средба со одговорното лице на компанијата која има склучено договор за трговија и дистрибуција со производителот или увозникот на тутунски добра и/или со алкохолни пијалаци. Во принцип состанокот се врши во просториите на Царинската управа во присуство на одговорните раководни лица на Секторот за акцизи, помошник директор на Сектор за акцизи и началникот на ОАПТП. По исклучок состанокот може да се одвива и со користење на он-лајн платформа за интернет видео комуникација.
58. На состанокот барателот дава основни информации за компанијата која планира активности поврзани со дистрибуцијата и продажбата на акцизните добра, на кој подетално се запознава со законските основи за негова регистрација во системот СОЦДАД модул МЕОС како овластен дистрибутер, постапките поврзани со акцизните добра, како и основните обврски кои произлегуваат во делот на поднесувањето на акцизните декларации и документи во системот СОЦДАД модул Акцизи поврзани со постапките при зголемување на малопродажните цени на тутунските производи и/или промената на акцизата на тутунските производи или алкохолните пијалаци.
59. По направениот информативен состанок, барателот кој планира трговски активности како овластен дистрибутер со акцизните добра кои се обележуваат со акцизни марки преку системот СОЦДАД-МЕОС поднесува Барање за регистрација на акцизен обврзник овластен дистрибутер на тутунски производи или алкохолни пијалаци, во кое ги селектира акцизните производи за кои се планирани трговските активности, а кои му се доставени од страна на производителот или увозникот на акцизите производи, ги внесува местата, локацијата и адресата на складишните простори и/или простории во кои се складираат и чуваат акцизните производи пред нивната дистрибуција на мало, како и основните податоци за одговорното лице во компанијата и електронска адреса за комуникација.
- По регистрација на Барањето во системот СОЦДАД модул МЕОС и добивање апликациски број во облик MK21000000000000002965, преку архивата на Царинската управа доставува испечатен примерок од Барањето за регистрација на акцизен обврзник овластен дистрибутер на тутунски производи или алкохолни пијалаци кон кој приложува извод од Централен регистер за регистрација на компанијата и приложува нотарски оверен примерок од договорот со кој е назначен за овластен дистрибутер на производителот или увозникот.
60. Со цел да обезбеди следливост во ланецот на дистрибуција на пурите до местата каде ќе се врши продажбата на мало, во случај кога овластениот дистрибутер има склучен договор или планира продажба на рачно изработени пурни како единствен производ согласно одредбите од Законот за акцизите, кон Барањето за регистрација на акцизен обврзник овластен дистрибутер на тутунски производи, доставува известување со прилог

спецификација на рачно изработени пури со трговски назив и број на пури во оригиналното поединечно пакување. Кон барањето за регистрација приложува писмена изјава дека ќе ги почитува обврските предвидени во Законот за акцизите со кој е пропишана пропратната документација за испораката на рачно изработените пури до местата каде ќе се врши продажбата на мало. Изјавата треба да биде во оригинал и потпишана од управителот на компанијата (овластен дистрибутер) која планира или врши продажба на рачно изработени пури.

IX. Постапка за регистрација на овластен дистрибутер за тутунски производи или алкохолни пијалаци

61. Постапката за регистрација на овластен дистрибутер за тутунски производи или алкохолни пијалаци се спроведува на ист начин како и постапката за регистрација на корисник со акцизни марки описана во точките 44 до 53 од ова Упатство.

ДЕЛ 4 – ПЛАНИРАЊЕ, ПЕЧАТЕЊЕ И ПРЕВЗЕМАЊЕ НА АКЦИЗНИ МАРКИ

X. Пријава на планирани количини на акцизни марки

62. Производителот, увозникот и/или имателот на акцизен склад, кој во претходна постапка добил Одобрение за корисник на акцизни марки, своите потреби за акцизни марки ги пријавува до надлежниот царински орган со поднесување на електронска декларација Барање за акцизни марки во апликацијата СОЦДАД - Модул Акцизи, од 1 до 10-ти во тековниот месец за наредниот месец. Во претходна консултација со надлежните од Секторот за акцизи, поднесување на Барање за акцизни марки во одредени случаи може да се одобри и во текот на месецот.
63. Количините на акцизните марки наведени во декларацијата за Барање на акцизни марки можат да бидат:
- најмалку 600 парчиња за меѓупроизводи и алкохолни пијалаци според одделна ознака (зафатнина и степен на алкохол)
  - најмалку 50.000 парчиња за цигари и несогорлив тутунски производ,
  - најмалку 500 парчиња за останатите тутунски производи кои се обележуваат со акцизни марки⁴, а
  - на барање на производителот, увозникот и/или имателот на акцизен склад, за алкохолни пијалаци во број помал од 600 парчиња, за останатите тутунски

⁴ До воспоставување на функционалноста во СОЦДАД предвидена со последната измена на Законот за акцизите објавена во Сл. Весник бр. 77/2021, издавањето на акцизните марки за останатите тутунски производи ќе се врши по количини наведени во барањето на барателите.

производи или рачно изработени пури во број помал од 500 парчиња, по претходно одобрение од надлежниот царински орган

64. Електронската декларација -Барање за акцизни марки (со префикс xxXS9000xx), подносителот ја пополнува со внес на податоци за АНП кодовите, количините на акцизни марки и типот на акцизните марки кои ги побарува. Во случај на алкохолните пијалаци, количините кои се внесуваат/бараат мора да бидат деливи со 600 (без остаток), во случај на цигари и несогорлив тутунски производ, мора да бидат деливи со 50.000 (без остаток) а за останатите тутунски производи мора да бидат деливи со 500 (без остаток).

65. По барање на производителот, увозникот и/или имателот на акцизен склад за алкохолни пијалаци и/или останати тутунски производи (освен цигари и несогорлив тутунски производ), во случаите кога се користат нестандартни пакувања, ексклузивни серии, ограничени количини наменети за промотивни цели или рачно изработени пури, надлежниот царински орган може да одобри издавање на акцизни марки во број помал пропишаниот.

За таа цел, пред поднесување на електронската декларација -Барање за акцизни марки, барателот поднесува Барање за издавање акцизни марки во помал број од пропишаниот, во слободна форма, по мејл или преку архивата на Царинската управа. Во барањето се дава образложение за исклучокот од предвидените минимални количини на акцизни марки. Барањето го разгледува надлежен царински службеник од ОАПТП во консултација со началникот на ОАПТП или помошникот директор на Секторот за акцизи доколку истото ги исполнува условите го одобрува, за што повратно го известува подносителот, по мејл или со допис.

66. Во ваков случај кога барателот добил одобрение за нарачка на количини помали од пропишаните, задолжително во електронската декларација го штиклира полето "исклучок од количините на акцизни марки", а во полето "Приложени Документи/Сертификати" го внесува бројот на Барањето/Одобрението и дава краток коментар во полето "Коментари". Од кога ќе се поднесе декларацијата Барање за акцизни марки, системот автоматски ја проверува и валидира и го пресметува надоместокот за печатење, чување и издавање на акцизните марки и доделува број на декларацијата во облик DRN: 20MKXS90000000xxxx Подносителот добива повратна порака за успешно поднесена декларација, чиј статус во тој момент е "Регистрирана". Во спротивно, доколку декларацијата е неточно пополнета, подносителот добива порака со опис на настаната грешка при креирањето на декларацијата. Истата мора да ја усогласи и корегира и повторно да ја испрати преку апликацијата.

67. Информацијата за регистрирана декларација -Барање за акцизни марки, барателот може да ја испрати по електронска комуникација со користење на е-маил адресата akciznimarki@customs.gov.mk при што задолжително го наведува бројот на декларацијата.

68. Началникот на ОАПТП, на дневна основа ги следи сите пристигнати декларации -Барање за акцизни марки и организира и спроведува навременото прифаќање на истите, при што

надлежниот царински службеник на кој му е доделена декларацијата ја врши проверката дали истата е правилно пополнета и дали истата ги содржи сите потребни податоци и информации. Проверката се врши во електронската декларација.

69. Доколку декларацијата е неправилно или нецелосно пополнета и како таква не може да се земе во понатамошна обработка, надлежниот царински службеник во консултација со непосредниот раководител истата ја одбива целосно или делумно, а доколку е правилно пополнета, истата се прифаќа. Со прифаќањето на декларацијата Барање на акцизни марки, нејзиниот статус се менува од "регистрирана" во статус "за плаќање". Подносителот добива повратна порака за прифатена декларација и добива електронска порака со налог за плаќање на износот на трошоците за печатење, чување и издавање на акцизните марки.
70. Откако трошоците за печатење на акцизните марки ќе бидат платени од страна на подносителот на декларацијата Барање на акцизните марки и од кога истите ќе се поврзат со налогот од декларацијата, декларацијата ќе добие нов статус "платена" и како таква може да биде предмет на креирање налог за печатење на акцизните марки.

XI. Генерирање Налог за печатење акцизни марки

71. Налог за печатење акцизни марки е електронски процес предвиден во рамките на модулот СОЦДАД Акцизи >Акцизни декларации >Акцизни марки >Редовна постапка >Налог за печатење на акцизни марки, во кој задолжен царински службеник одбира веќе систематизирани и електронски подредени податоци од сите поединечно прифатени и платени акцизни декларации за барање на акцизни марки и кој по електронски пат и/или во хартија се испраќа до овластената печатницата за печатење на акцизни марки. При генерирањето на Налогот (со префикс xxХ09000xx), системот автоматски генерира серијски броеви на акцизните марки.
72. Налогот може да биде редовен Налог за печатење на акцизни марки, Налог за печатење на акцизни марки за земјоделци или Налог за печатење на резервни акцизни марки.

XI.1. Редовен Налог за печатење на акцизни марки

73. Редовниот Налог за печатење на акцизните марки може да биде поединечен налог кога се бара печатење на акцизни марки за еден барател или збирен (месечен) Налог за печатење на акцизни марки во кој се сублимирани податоци од повеќе баратели за акцизни марки.
74. Постапката за генерирање редовен Налог за печатење на акцизните марки ја спроведува царинскиот службеник од ОАПТП кој е задолжен за следење на договорот за печатење на акцизните марки или друг царински службеник кој ќе биде задолжен од страна на началникот на ОАПТП или повисок раководител во Секторот за акцизи.
75. Надлежниот царински службеник од ОАПТП во претходна комуникација со началникот на ОАПТП го утврдуваат денот кога ја започнува постапката за генерирање редовен Налог за печатење на акцизни марки. При утврдувањето на денот за генерирање на редовниот

Налог за печатење на акцизни марки, како и испраќањето на Налогот до печатницата, задолжително треба да се земат во предвид:

- потребните денови за навремено печатење на акцизните марки,
- потребните денови за навремена испорака на акцизните марки во Трезорот на НБРСМ или местото одредено од царинскиот орган согласно договорот со печатницата,
- временски период за прием на акцизните марки во Трезорот на НБРСМ и нивна потврда во системот СОЦДАД
- времетраење на неработните денови и празници во месецот

Сите активности вклучително и испораката на акцизните марки треба да биде завршена пред почетокот на наредниот месец за кој акцизните марки треба да станат достапни за подигање од страна на компаниите кои истите ги побаруваат.

76. Редовните Налози за печатење на акцизни марки се изработуваат посебно за акцизни марки за обележување на алкохолните пијалаци и посебно за тутунските производи.

77. Во рамки на тутунските производи може да се генерираат налози спрема видот на акцизното добро и тоа:

- Налог за цигари
- Налог за пури
- Налог за цигарилоси
- Налог за фино сечкан тутун за виткање цигари
- Налог за тутун за пушење
- Налог за тутун за водено луле
- Налог за тутун за шмркање и тутун за џвакање
- Налог за несогорлив тутунски производ или
- Налог за течност за полнење на електронски цигари

Во налозите за сите тутунски производи (освен налозите за цигари и налозите за несогорлив тутунски производ), бараните количини на акцизни марки треба да бидат поодделно искажани по корисници на акцизни марки и соодветно на тоа, поодделно да бидат испечатени и спакувани од страна на печатницата – по корисници на акцизни марки.

78. Во случај кога се генерира збирен (месечен) Налог за печатење на акцизни марки за обележување на алкохолни пијалаци, или збирен (месечен) Налог за печатење на акцизни марки за обележување на цигари или збирен (месечен) Налог за печатење на акцизни марки за обележување на несогорливи тутунски производи, се пристапува во модулот СОЦДАД Акцизи >Акцизни декларации >Акцизни марки >Редовна постапка >Налог за печатење на акцизни марки и се избира постапката генерирање налог за алкохолни пијалаци или генерирање налог за тутунски производи. По изборот и потврдувањето на постапката со избор на копчето "Продолжи", се отвара нов прозорец на еcranот во кој се прикажани само оние поединечни декларации -Барање за акцизни марки, кои се платени од страна на барателите на акцизни марки и потврдени од системот. Податоците од сите

поединечни декларации -Барање за акцизни марки кои треба да бидат вклучени во Налогот за печатење се штиклираат за секој барател поединечно, по потреба се одбира вид на акцизната марка на ниво на АНП кодот кој се на располагање во Трезорот на НБРСМ и соодветно во електронската евидентија на системот како редовни, резервни, неподигнати или неподигнати резервни акцизни марки. По избор на сите потребни податоци, со избор на копчето "Поднеси" се сублимираат сите податоци и декларации во еден документ -Налог за печатење на акцизни марки. Пред да се потврди и регистрира Налогот за печатење, се врши визуелна проверка на податоците и штиклираните полиња и доколку е во ред се поднесува/потврдува и се креира и регистрира Налогот за печатење, со што документот добива регистерски број во облик DRN: 20МКХО90000000xxx и статус "регистриран".

79. По извршената регистрација на Налогот за печатење, непосредниот царински службеник веднаш го информира началникот на ОАПТП или повисокиот раководител во Секторот за акцизи, дека Налогот е креиран и регистриран. Началникот на ОАПТП регистрираниот Налог го финализира во апликацијата преку носење на одлука за прифаќање, при што Налогот добива статус "праќање на налог за печатење на акцизни марки". Во оваа фаза системот генерира сериски броеви на акцизните марки.
80. Царински службеник кој го следи договорот за печатење на акцизните марки ги превзема сите потребни постапки за да го испечати и испрати Налогот за печатење на акцизни марки до овластената печатница во хартиена форма и по електронска пошта. Истиот се изработува на образец за надворешна комуникација согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа.
81. По испраќањето на Налогот за печатење на акцизни марки до овластената печатница, задолжениот царински службеник или началникот на ОАПТП преку повикување на предметниот Налог и избор на копчето "Дејствија" со избор на акцијата "Рачно поднесување во печатница" го менува статусот на Налогот во постапка на печатење, а при што системот испраќа електронска порака до печатницата со сите основни податоци за печатење на акцизните марки во облик на xml порака, во која детално се содржани ознаките и сериските броеви, типот и димензиите на акцизните марки, податоците за комерцијалното пакување и други податоци потребни за печатењето на акцизните марки.
82. Во случај кога при креирањето на редовен Налог за печатење на акцизни марки на ниво на АНП кодовите се изберат само резервни, неподигнати или резервни неподигнати акцизни марки или комбинација од овие видови на акцизни марки, постапката за испраќање на Налогот до печатницата описан во точка 80 и 81 не се спроведува, а началникот на ОАПТП, веднаш го финализира Налогот, со оглед дека предметните акцизни марки се веќе испечатени и се сместени во трезорот на НБРСМ или на место назначено од страна на Царинската управа.

XI.2. Налог за печатење на акцизни марки за земјоделци

83. Налог за печатење на акцизни марки за земјоделци (Тип 3 за алкохолните пијалаци) се креира во претходна постапка на нарачка на акцизни марки од страна на земјоделци по доставена најава за производство или врз основа на планирани количини од страна на Секторот за акцизи. Налогот за печатење на акцизни марки за земјоделци по правило се креира по претходна консултација и одобрување од помошникот директор на Сектор за акцизи.
84. Постапката за креирање Налог за печатење на акцизни марки за земјоделци се спроведува во ОАПТП на ист начин како и постапката за креирање на Налог за печатење на резервни акцизни марки описана во Глава XI.4, при што по изборот за креирање на резервен налог во полето "Вид на резервни марки" се избра типот "земјоделски" ("agriculture") се потврдува изборот со копчето "Потврди" по што се отвора нов прозорец на еcranот во која се внесува бројот на планираната количина на акцизни марки за печатење и задолжително од паѓачкото мени во делот "Нетто волумен на пакување" се избира волуменот на пакувањето кој треба да се испечати на самата акцизна марка. Останатите постапки се исти како и постапките описани во Глава XI.4.

XI.3. Налог за печатење на резервни акцизни марки

85. Налог за печатење на резервни акцизни марки (Тип 4 и 5 за тутунски производи и Тип 4 кај алкохолните пијалаци) се креира во случаи кога е можно пореметување на редовното снабдување со акцизни марки од непредвидливи околности или виша сила, вклучително и потешкотии при спроведувањето и завршувањето на постапката за јавна набавка на акцизни марки кое може да резултира со проблеми во редовното издавање на акцизни марки спрема корисниците и во случај кога е склучен договор за вонредна набавка на акцизни марки. Налогот за печатење на резервни акцизни марки по правило се креира по претходна консултација и одобрување од помошникот директор на Сектор за акцизи.
86. Постапката за креирање и генерирање Налог за печатење на резервни акцизни марки, подразбира претходно планирање на количините и видовите на акцизни марки кои треба да бидат однапред отпечатени, испорачани и сместени во трезорот на НБРМ или друго место утврдено од страна на Царинската управа. При планирањето на количините на акцизни марки кои треба да бидат отпечатени треба да се имаат предвид временската рамка за користење на акцизните марки, што подразбира планирање на потребната количина за нормално снабдување на корисниците со акцизни марки како и временскиот период за кој се очекува стабилизирање на нормалното снабдување на корисниците со акцизни марки.
87. Постапката за генерирање Налог за печатење на резервни акцизни марки ја спроведува царинскиот службеник кој е задолжен за следење на договорот за печатење на акцизните марки или друг службеник кој ќе биде задолжен од страна на началникот на ОАПТП или повисок раководител во Секторот за акцизи.

88. Налозите за печатење на резервни акцизни марки се изработуваат посебно за акцизни марки за обележување на алкохолните пијалаци и посебно за тутунските производи.
89. За обележување на алкохолните пијалаци со резервни марки Тип 4 (самолепливи) се генерира Налог за печатење на акцизни марки за обележување на алкохолни пијалаци во количина од 600 парчиња во кутија, котур или табак.
90. За тутунските производи се генерираат 3 типа Налози за печатење на резервни акцизни марки кои се разликуваат спрема видот на тутунските производи и бројот на спакувани акцизни марки во поединечните кутии и тоа:
  - Налог за печатење на акцизни марки Тип 4 за обележување на цигари и несогорлив тутунски производ кои се пакуваат во поединечни кутии од по минимум 50.000 парчиња,
  - Налог за печатење на акцизни марки Тип 4 за обележување на останати тутунски добра кои се пакуваат во поединечни кутии или табаци од по минимум 500 парчиња,
  - Налог за печатење на акцизни марки Тип 5 (самолепливи) за обележување на останати тутунски добра кои се пакуваат во поединечни кутии или табаци од по минимум 500 парчиња,
91. Во случај кога се генерира еден од типовите на Налози наведени во точките 89 и 90 од ова Упатство, се пристапува во модулот СОЦДАД Акцизи >Акцизни декларации >Акцизни марки >Редовна постапка >Налог за печатење на акцизни марки и најпрво се избира генерирање налог за резервни акцизни марки а потоа се избира еден од потребните видови на резервни акцизни марки за кои се планира печатењето и тоа со ознака :
  - R00P18 резервни (хартиени) акцизни марки Тип 4 за обележување на цигари и несогорлив тутунски производ,
  - X00P18 резервни (хартиени) акцизни марки Тип 4 за обележување на останатите тутунски производи (освен цигари и несогорлив тутунски производ)
  - Z00P18 резервни (самолепливи) акцизни марки Тип 4 за обележување на останатите тутунски производи (освен цигари и несогорлив тутунски производ)
  - R00P48 резервни (самолепливи) акцизни марки Тип 4 за обележување на алкохолни пијалаци
  - Y00P48 резервни (самолепливи) акцизни марки Тип 2 за обележување на алкохолни пијалаци произведени од мали дестилпии
92. По избор на видот на резервните акцизни марки (може да се избере само еден вид) се потврдува изборот со копчето "Потврди" по што се отвара нов прозорец на еcranот во кој во полето "број на акцизни марки" се внесува бројот на планираната количина на акцизни марки за печатење. Пред да се регистрира Налогот за печатење, се врши визуелна проверка на податокот за количината и видот на резервните акцизни марки и доколку е во ред се поднесува/потврдува со потврдување на копчето "Поднеси" по што се креира и регистрира Налогот за печатење, со што документот добива регистерски број во облик

DRN: 20MKX090000000xxx и статус “регистриран”. Понатамошната постапка со Налогот за печатење се спроведува на ист начин како и постапката описана во точките 79, 80 и 81 од ова Упатство.

XII. Печатење и испорака на акцизни марки од печатницата

93. Откако акцизните марки ќе бидат испечатени и испорачани во НБРСМ или друга локација по барање на Царинската управа, царинскиот службеник кој го следи договорот за печатење на акцизните марки во СОЦДАД, во координација со началникот на ОАПТПврши финализирање на Налогот за печатење во модулот СОЦДАД Акцизи >Акцизни декларации >Акцизни марки >Редовна постапка >Пребарај Налог за печатење на акцизни марки, со пронаоѓање на бројот на налогот во системот и менување на неговиот статус во “финализиран”, што значи дека акцизните марки се испечатени, доставени во Трезорот на НБРСМ или друга локација по барање на ЦУ на РСМ и истите се спремни за превземање од страна на корисниците на акцизни марки.

Постапката за финализирање на Налогот за печатење се врши откако ќе се примат испратниците за испорака на акцизните марки, уредно потпишани од печатницата и примачот на истите. Царинскиот службеник кој го следи договорот за печатење на акцизните марки пред да ги финализира налозите врши проверка на податоците во документацијата и ги споредува со податоците од апликацијата СОЦДАД.

94. Во случај на електронска комуникација на електронските системи на Печатницата, НБРСМ и Царинската управа системот автоматски врши промена на статусот “финализирана” по прием на пораката од системот на НБРСМ за прием на акцизните марки од печатницата.

XIII. Превземање на акцизни марки

95. Регистрираните корисници на акцизни марки кои во претходна постапка поднеле декларација за планирани количини на акцизни марки во претходниот или претходните месеци, во зависност од своите потреби и согласно одредбите пропишани од Законот за акцизите, можат да поднесат декларација за превземање на акцизни марки во електронска форма преку користење на СОЦДАД-Модул за акцизи. Во декларацијата за превземање на акцизни марки (со префикс xxХU9000xx), се наведува претходната декларација Барање за акцизни марки, АНП кодот на акцизните производи, количината на акцизни марки која се бара за подигање, како и бројот на гаранцијата со која се гарантира акцизниот долг настанат од акцизните марки.
96. Физичкото превземање и подигање на акцизните марки кои се сместени во Трезорот на НБРСМ, може да изврши физичко лице кое е ополномочено од страна на регистрираниот корисник на акцизни марки (акцизниот обврзник) кој издал полномошно за подигање и превземање на акцизните марки во негово име и за негова сметка и за кој Царинската управа издала Налог за превземање на акцизни марки и Декларација за подигање на акцизни марки.

XIII.1. Налог за превземање на акцизни марки

97. Налог за превземање на акцизни марки издава Секторот за акцизи при Царинската управа пред или во постапка на прифаќање на декларацијата за превземање на акцизни марки.
98. Превземањето на оверен примерок на Декларацијата за превземање на акцизните марки и подигањето на акцизните марки од трезорот на НБРСМ може да изврши само физичко лице кое има претходно оверен и издаден Налог за подигање на акцизните марки.
99. Налог за превземање на акцизни марки, се издава врз основа на поднесено 01.30.37.УП.013.01-ОБ.02.01 Барање за издавање Налог за превземање на акцизни марки дадено во Прилог 2 на ова Упатство. Барањето се поднесува од страна на регистрираниот корисник за акцизни марки и кон истото се приложува полномошно за превземање на акцизни марки, во кое е назначено и ополномочтено домашно физичко лице/лица на кое му се дадени правата за подигање и превземање на акцизни марки од Трезорот на НБРСМ во име и за сметка на регистрираниот корисник на акцизни марки.
- Царински службеник од ОАПТП по прием на Барањето за издавање Налог за превземање на акцизни марки, истото го разгледува и доколку се содржани сите документи го прифаќа, го евидентира во ЕДМС, му доделува архивски број и издава Налог за превземање на акцизни марки. Еден примерок од Налогот за подигање на акцизните марки се доставува до Трезорот на НБРСМ, вториот примерок му се враќа на подносителот а третиот примерок се задржува во посебен регистратор во Службата за администрирање со акцизни марки.
100. Налогот може да биде поединечен или траен во зависност од видот на полномошното кое го издал регистрираниот корисник на акцизни марки.
101. Полномошното за превземање на акцизните марки може да биде еднократно за поединечен Налог или повеќекратно за траен Налог за превземање на акцизни марки. Предлог образец за Полномошно за превземање на акцизни марки е даден во Прилог 3 кон ова Упатство.

XIII.1.1. Поединчен налог за превземање на акцизни марки

102. Поединечниот налог е за еднократна употреба, поврзан е за конкретна декларација за подигање на акцизни марки при што се поднесува полномошно за еднократно превземање на акцизни марки.
103. Поединечниот Налог за превземање на акцизни марки се издава во постапка на поднесена декларација за превземање на акцизни марки кон која е поднесено Барање за издавање Налог за превземање на акцизни марки описан во точка 101 од ова Упатство и е приложено полномошно за еднократно превземање на акцизни марки за конкретна декларација, претходно оверени од страна на регистрираниот корисник на акцизни марки. Барањето за издавање поединечен Налог за превземање на акцизни марки и поединечното полномошно треба да бидат прикачени во електронската декларација за превземање на

акцизните марки, при што во полето приложени документи/сертификати се наведува евидентниот број од истите.

XIII.1.2. Траен налог за превземање на акцизни марки

104. Трајниот налог за превземање на акцизни марки се однесува за превземање на акцизни марки за сите прифатени декларации од еден регистриран корисник на акцизни марки поднесени во времетраење на неговата важност. Трајниот налог за превземање на акцизни марки е со важност од најмалку една година, а најмногу до две години од датумот на неговото регистрирање.

105. Траен Налог за превземање на акцизни марки, се издава врз основа на поднесено Барање за издавање Налог за превземање на акцизни марки. Барањето се поднесува од страна на регистрираниот корисник за акцизни марки. Кон барањето се приложува полномошно за повеќекратно превземање на акцизни марки, во кое е назначено и ополномоштено домашно физичко лице/лица на кое му се дадени правата за подигање и превземање на акцизни марки од Трезорот на НБРСМ во име и за сметка на регистрираниот корисник на акцизни марки. Полномоштото за повеќекратно превземање на акцизни марки задолжително претходно се оверува на нотар.

Барањето се поднесува во три оригинални примероци кон кои се приложуваат 2 оригинални примероци од полномошно за повеќекратно превземање на акцизни марки претходно оверено на нотар. Во барањето се наведуваат основните податоци за физичкото лице (име, презиме, ЕМБГ, адреса на живеење и поврзаност/релација со регистрираниот корисник на акцизни марки и сл.) како и податоците за регистрираниот корисник на акцизни марки (број на регистрација, ЕДБ, адреса и сл.) Кон Барањето се приложува административна такса во вкупна вредност од 550,00 денари.

106. Надлежен царински службеник од ОАПТП по прием на Барањето за издавање траен Налог за превземање на акцизни марки, истото го разгледува и доколку се содржани сите документи за проверка на податоците и состојбите го прифаќа, го евидентира во еДМС, му доделува архивски број и издава траен Налог за превземање на акцизни марки со важност од една или две години од датумот на евиденцијата. Еден примерок од барањето и трајниот Налог за подигање на акцизните марки се доставува до Трезорот на НБРСМ, еден примерок му се враќа на подносителот а третиот примерок се задржува во посебен регистратор во ОАПТП.

XIII.2. Декларација за превземање на акцизни марки

107. Доколку електронски поднесената декларација за превземање на акцизни марки е правилно пополнета и верифицирана од страна на подносителот, со поднесувањето истата се регистрира во системот СОЦДАД-Акцизи при што добива регистерски број во облик DRN: xxMKXU900000000xxx и статус "Регистрирана".

108. Во случај на користење на траен Налог за превземање на акцизни марки, во полето Приложени Документи/Сертификати се наведува архивскиот број на трајниот Налог, а копија од трајниот Налог се прикачува кон прилозите на електронската декларација за подигање на акцизните марки.
109. Доколку се користи поединечен Налог за подигање на акцизни марки, во полето Приложени Документи/Сертификати се наведува архивскиот број на Барањето за издавање поединечен Налог за превземање на акцизни марки и поединечното полномошно за подигање на акцизните марки, а копија од истите се прикачува кон прилозите на електронската декларација за подигање на акцизните марки. Оригиналниот примерок од поединечното полномошно оверено од страна на подносителот се приложува кон Барањето за издавање поединечен Налог за подигање на акцизни марки и хартиениот примерок на декларацијата за подигање на акцизните марки.
110. Декларацијата за превземање на акцизни марки, претходно прифатена и регистрирана од системот СОЦДАД, се доставува од страна на подносителот по електронска пошта на заедничката електронска адреса akciznimarki@customs.gov.mk при што во електронската порака подносителот задолжително го наведува нејзиниот број, а испечатена форма од истата и уредно заверена, во хартиена форма се испраќа⁵ до Секторот за акцизи при Царинската управа, ОАПТП преку архивата на Царинската управа.
111. Началникот на ОАПТП, на дневна основа ги следи сите пристигнати декларации за превземање на акцизни марки и организира и спроведува навремено прифаќање на истите, при што надлежниот царински службеник на кој му е доделена декларацијата ја врши проверката дали истата е правилно пополнета и дали истата ги содржи сите потребни податоци и информации. Проверката се врши во електронската декларација за превземање на акцизни марки а по потреба и со доставениот хартиен примерок.
112. Доколку декларацијата за превземање на акцизни марки е неправилно или нецелосно пополнета и како таква не може да се земе во понатамошна обработка, надлежниот царински службеник во консултација со непосредниот раководител истата ја одбива, а доколку е правилно пополнета, истата се прифаќа. Со прифаќањето на декларацијата, нејзиниот статус се менува од "Регистрирана" во статус "Гарантирана". Подносителот добива повратна електронска порака за прифатена декларација.
113. Следен чекор е финализирање на декларацијата кој го врши надлежниот царинскиот службеник или началникот на ОАПТП, со што декларацијата за превземање на акцизни марки добива статус "Финализирана".

⁵ Доставата на декларацијата за превземање на акцизни марки во хартиена форма ќе се врши се до воспоставување на целосна електронска поврзаност на печатницата, НБРСМ со системот СОЦДАД.

114. Финализираната декларација за превземање на акцизни марки се внесува и се печати⁶ од страна на надлежниот царински службеник, на образец за надворешна комуникација според Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа за надворешна комуникација.
115. Во случај на приложено полномошно за еднократно превземање на акцизни марки, прилог кон испечатената декларацијата за превземање на акцизните марки е и поединечниот Налог за превземање на акцизни марки согласно постапката описана во точките 102 и 103 од ова Упатство. Доколку подносителот користи траен Налог за превземање на акцизни марки во тој случај во печатената форма на декларација за превземање на акцизни марки се наведува бројот на претходно издадениот траен Налог за превземање на акцизни марки.
116. Испечатената форма на декларацијата за превземање на акцизни марки се потпишува од надлежниот царински службеник, началникот на ОАПТПи помошник директорот на Секторот за акцизи или од него овластено лице.
117. Доставувањето на испечатената форма на декларацијата за превземање на акцизни марки до подносителот се врши лично, со потврдување и со потпис на овластеното лице за превземање на акцизните марки наведено во Налогот за превземање на акцизни марки. Доколку подносителот во рок од 5 дена од датумот на поднесувањето на декларацијата која од страна на надлежниот царински орган е прифатена, прегледана и со верификација во системот СОЦДАД модул Акцизи ставена во статус “гарантирана”, не ја подигне, истата преку пошта се испраќа до подносителот со достава на повратница.
118. По прием на декларацијата за превземање на акцизни марки (лично од овластеното лице на подносителот) или по прием на повратницата за уредно доставената декларација, надлежниот царински службеник во системот веднаш или наредниот ден го менува статусот на декларацијата од “гарантирана” во “финализирана”, по што започнува временскиот период од 60 дена за раздолжување на акцизните марки наведени во издадената декларација за превземање на акцизни марки.

ДЕЛ 5 – ПУШТАЊЕ ВО ПРОМЕТ НА АКЦИЗНИ ПРОИЗВОДИ ОБЕЛЕЖАНИ СО АКЦИЗНИ МАРКИ И ПОДНЕСУВАЊЕ НА АКЦИЗНА ДЕКЛАРАЦИЈА

XIV. Пуштање во промет на акцизни производи обележани со акцизни марки

119. Пуштање во промет на тутунски производи, течност за електронски цигари, меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци кои се произведени или увезени во акцизното подрачје е

⁶ Печатење на декларацијата за превземање на акцизни марки ќе се врши се до воспоставување на целосна електронска поврзаност на печатницата, НБРСМ со системот СОЦДАД.

дозволено само доколку се обележани со акцизна марка издадена од Царинската управа на која се испечатени посебни ознаки и сериски број.

120. Тутунски производи, течност за електронски цигари, меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци кои не се обележани со акцизна марка, или се обележани со оштетена акцизна марка или се обележани на друг начин различен од законски пропишаниот се сметаат за производи на кои не е пресметана и платена акциза и нивното пуштање во промет, купување и располагање на акцизното подрачје не е дозволено.

121. Пуштање во промет на акцизни производи обележани со акцизни марки се врши со излез на акцизните добра од постапка на акцизно складирање од акцизен склад и при увоз по завршување на постапката на увоз на акцизните производи.

122. Плаќањето на акцизата се врши со поднесување на акцизна декларација (Тип 1) за пуштање во слободен промет од акцизен склад или со поднесување на увозна царинска декларација и истовремено поднесување на акцизна декларација при увоз (Тип 12) за декларирање на акцизните производи. Во акцизните декларации (со префикс xxXD9000xx) (Тип 1 и Тип 12) се наведуваат акцизните производи со наведување на АНП кодот, количините во единица на мера, податоци за бројот на искористени акцизни марки за обележување на производите, сериските броеви на залепените акцизни марки и податок за декларациите за превземање на акцизните марки.

XV. Акцизна декларација при пуштање во слободен промет од акцизен склад – Тип 1

123. Акцизната декларација Тип 1 за плаќање на акциза при пуштање во слободен промет од акцизен склад, во електронска форма поднесува акцизниот обврзник кој е корисник на акцизни марки и истовремено е имател на акцизна дозвола за складирање и/или производство на тутунски производи или меѓупроизводи и/или жестоки алкохолни пијалаци или е сопственик на мала дестилерија, со користење на компјутерскиот систем на Царинската управа СОЦДАД модул акцизи, а акцизата ја плаќа во роковите пропишани во Законот за акцизите, и тоа:

- Акцизата на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци кои се пуштени во промет во текот на календарскиот месец, се плаќа најдоцна до 15-ти наредниот месец.
- Акцизата на тутунски производи се плаќа со нивното пуштање во промет од акцизен склад, при што :
  - количините на тутунските производи кои се пуштени во промет од 1-ви до 15-ти во тековниот месец. Акцизниот обврзник ја пресметува акцизата и поднесува акцизна декларација до надлежниот царински орган најдоцна во рок од пет дена по истекот на периодот и ја плаќа најдоцна до крајот на тековниот месец
  - количините на тутунските производи кои се пуштени во промет од 16-ти до крајот на тековниот месец. Акцизниот обврзник ја пресметува акцизата и поднесува

акцизна декларација до надлежниот царински орган најдоцна во рок од пет дена по истекот на периодот и ја плаќа најдоцна до 15-ти во наредниот месец.

Во случај ако последниот ден за плаќање на акцизата е неработен ден, акцизниот обврзник е должен пресметаната акциза да ја плати најдоцна првиот нареден работен ден.

124. Во случај на прекин на работата на компјутерскиот систем на Царинската управа, акцизната декларација, акцизниот обврзник е должен да ја поднесе на испечатен примерок од електронската форма на акцизната декларација со приложени документи кон истата и да ја плати акцизата во пропишаните рокови. Веднаш по воспоставувањето на работата на компјутерскиот систем на Царинската управа, подносителот, преку модулот акцизи во СОЦДАД ја внесува декларацијата во системот при што го означува дополнителното внесување со штиклирање на полето "дополнително поднесување" или "fall back". Оваа постапка се врши во координација со надлежниот царински службеник и началникот на ОАПТП.
125. Акцизната декларацијата за плаќање акциза Тип 1 за акцизни производи кои се пуштени во слободен промет со залепени акцизни марки, претходно прифатена и регистрирана од системот СОЦДАД модул акцизи и која добила статус "пред-прифатена" или "pre-accepted" се доставува од страна на подносителот по електронска пошта на заедничката електронска адреса akciznimarki@customs.gov.mk при што во електронската порака подносителот задолжително го наведува нејзиниот број.
126. Началникот на ОАПТП, или овластен царински службеник, на дневна основа ги следи сите пристигнати декларации за плаќање акциза Тип 1 и организира и спроведува навремено прифаќање на истите, при што надлежниот царински службеник на кој му е доделена декларацијата ја врши проверката дали истата е правилно пополнета и дали истата ги содржи сите потребни податоци и информации. Проверката се врши во електронската декларација за плаќање акциза Тип 1 а по потреба и во директна комуникација и со подносителот.
127. Доколку декларацијата за плаќање акциза Тип 1 е неправилно поднесена и е во статус "регистрирана" и како таква не може да се земе во понатамошна обработка, надлежниот царински службеник го известува подносителот, истата да ја поднесе правилно и истата да добие статус "пред-прифатена" или "pre-accepted".
128. Доколку декларацијата за плаќање акциза е правилно пополнета и е во статус "пред-прифатена" или "pre-accepted", истата се прифаќа. Со прифаќањето на декларацијата, истата се става во постапка за одлука дали ќе се врши контрола или истата ќе се прифати без спроведување контрола. Под контрола се подразбира документарна и/или физичка контрола кај подносителот на декларацијата за плаќање акциза.
- Врз основа на донесената одлука нејзиниот статус се менува од "пред-прифатена" во статус "за контрола" или "under-control". Врз основа на резултатите од спроведената

контрола декларацијата може да се прифати или да се одбие. Доколку се прифати се одбира статусот "мали разлики" или "Small Discrepancies" и постапката за прифаќање на декларацијата продолжува, а доколку се констатирани значителни разлики при контролата, декларацијата се одбива и се одбира статусот "големи разлики" или "Major Discrepancies", при што декларацијата го менува статусот во "промена" или "under amendment".

Доколку се продолжи со прифаќање на декларацијата без спроведување на контрола, се одбира статусот "без контрола", при што статусот на декларацијата се менува од "пред-прифатена"/"без контрола" во статус "за плаќање" или "under-payment".

129. Со прифаќањето на декларацијата, при што статусот се менува во статус "за плаќање" или "under-payment", системот СОЦДАД автоматски генерира налог за плаќање на акцизата и подносителот добива автоматски генерирана електронска порака за прифатената декларација и електронски налог за плаќање со информација за износот на акцизата и бројот за повикување. Налогот за плаќање се генерира од модулот за Сметководство и наплата или "ARS". Акцизата секогаш се плаќа во полн износ (со вклучен износ на акцизата и делот за здравствена заштита) на соодветната приходна сметка за акцизното добро.

Со плаќањето на акцизата од страна на подносителот, уплатата на акцизата автоматски се прокнижува и акцизната декларација за плаќање акциза добива статус "Финализирана". Паралелно, со финализирањето на декларацијата се ослободува и износот на гаранцијата за обезбедување на акцизата од акцизните марки за акцизната декларација поднесена во постапката за превземање на истите, во износ и обем на раздолжените количини на акцизни марки кои се залепени на акцизните производи кои се пуштени во слободен промет и за кои е платена акцизата.

XVI. Акцизна декларација при увоз на акцизни производи – Тип 12

130. Во случај на увоз на акцизни производи обележани со акцизни марки, акцизата се плаќа заедно со останатите царински давачки во постапката на увозно царинење со поднесување на увозна царинска декларација во која во рубрика 37-постапка, во втора подрубрика се користи дополнителна шифра F55⁷.

131. Пред поднесување на увозната царинска декларација, увозникот кој е и регистриран корисник на акцизни марки, кој претходно подигнал акцизни марки и истите ги залепил на акцизните производи кои ги увезува, задолжително поднесува акцизна декларација Тип 12.

132. Акцизната декларација Тип 12 се поднесува во постапка на увоз на акцизните производи обележани со акцизни марки и за кои увозникот акцизата ја плаќа при увоз.

⁷ Пуштање во слободен промет на акцизни добра за кои акцизата не е платена а се обележуваат со контролни марки

Акцизната декларација Тип 12 служи за декларирање на акцизните производи на кои се залепени акцизните марки, за евидентирање на податоците за акцизните марки по количина и сериски број, а во зависност на АНП кодот за акцизниот производ.

Акцизната декларација Тип 12 се поднесува за акцизни производи кои во иста количина се наведени и во увозната декларација, при што една акцизна декларација Тип 12 се поднесува паралелно само со една увозна царинска декларација.

При креирање на акцизната декларација Тип 12, акцизниот обврзник како надлежна царинска испостава ја внесува шифрата "9000", а како прилози кон истата задолжително во електронска форма треба да ги приложи следните документи:

- Документ за ставање на стоката на увид на царинскиот орган на местото на царинење, на терминал T1 и/или терминалска белешка, а во случај на ППЧ или царинско складирање соодветниот документ за таа постака (збирна декларација или ИМА 7 и број на истите),
- Фактура со која стоката се става во постапка на увозно царинење.
- Спецификација или пакинг листа за стоката која е предмет на увозно царинење, освен во случај кога овие податоци се содржани во самата фактура.

Податоците за приложените документи задолжително се внесуваат и во полето "приложени документи/сертификати" каде се наведува видот (шифрата) и бројот на документот.

133. Постапката за поднесување и прифаќање на акцизната декларација Тип 12 е иста со постапките описаны во точките 126 до 129 од ова Упатство, со разлика во крајниот статус по нејзиниот прифаќање кој е "постапка на увоз" или "Waiting for import", по што започнува постапката за поднесување на декларацијата за увоз на акцизните производи и плаќањето на акцизата. Бројот на регистрираната акцизна декларација Тип 12 задолжително се внесува во рубрика 40 од увозната царинска декларација и служи за нивно меѓусебно раздолжување.

134. Надлежниот царински службеник кој ја прифаќа акцизната декларација Тип 12 е должен постапката да ја спроведува навремено и ажурно со цел да не предизвикува застој во увозната постапка, а во постапка на контрола на податоците, треба да ги спореди податоците од акцизната декларација Тип 12 со податоците од приложените документи кон истата, а по потреба и во директна комуникација со увозникот или царинскиот застапник на увозникот. Доколку во координација со непосредно претпоставените во Службата за администрацирање на акцизните марки и Одделението за акцизни постапки се одлучи за спроведување физичка проверка на податоците од акцизната декларација Тип 12, проверката се организира во координација со шефот на испоставата каде се спроведува увозната постапка на акцизните производи кои се обележани со акцизни марки.

135. По плаќањето на увозните давачки и промената на статусот на увозната декларација во "финално оцаринето" се менува статусот и на акцизната декларација Тип 12 во

“финализирана”, при што се ослободува и износот на гаранцијата за обезбедување на акцизата од акцизните марки за акцизната декларација поднесена во постапката за превземање на акцизните марки, во износ за количината на раздолжените акцизни марки кои се залепени на акцизните производи, кои се увезени и за кои е платена акцизата.

ДЕЛ 6 – ИЗВЕШТАЈ ЗА РАЗДОЛЖУВАЊЕ НА АКЦИЗНИ МАРКИ

XVII. Поднесување извештај за раздолжување на акцизни марки

136. Рокот за искористување на акцизните марки од страна на акцизниот обврзник е најмногу 60 дена од денот на нивното подигнување. Акцизниот обврзник е должен не подоцна од пет дена по истекот на рокот од 60 дена до Службата за администрирање на акцизни марки да достави извештај за подигнати, потрошени и вратени акцизни марки.
137. За секоја декларација за превземање на акцизни марки, држателот на акцизен склад или увозникот е должен да поднесе извештај за подигнати, потрошени и вратени акцизни марки (во понатамошен текст: Извештај) во роковите пропишани во Законот за акцизите. Во Извештајот се евидентираат акцизните марки кои се искористени, оштетени или изгубени во процесот на производство на акцизните добра кои се обележуваат со акцизни марки, како и неискористените акцизни марки кои неоштетени се враќаат на надлежниот царински орган.
138. Извештајот т.н “Final report” се поднесува во електронска форма со користење на апликацијата СОЦДАД модул акцизи, при што акцизниот обврзник за конкретна декларација за превземање на акцизни марки преку избор на дејство “поднеси финален извештај” ги пополнува податоците за акцизните марки и акцизните декларации и го поднесува Извештајот. Доколку со Извештајот се враќаат акцизни марки, покрај поднесувањето на Извештајот во електронска форма, истиот се поднесува и во хартиена форма (испечатен во три примероци) до Секторот за акцизи, ОАПТП, преку архивата на Царинската управа.
139. Извештајот може да се поднесе доколку сите претходно поднесени акцизни декларации со кои акцизните добра се пуштени во промет со акцизни марки содржани во конкретната декларација за превземање на акцизните марки (акцизните декларации при увоз на акцизни производи – Тип 12 и акцизните декларации при пуштање во слободен промет од акцизен склад – Тип 1), се во статус финализирани, односно акцизниот долг по истите е платен.
140. Рокот за искористување на акцизните марки, на барање на акцизниот обврзник може да се продолжи за дополнителни 30 дена во случаите на виша сила, непредвидлива околност и неповолни настани поврзани со работењето на акцизниот обврзник, или за дополнителни

120 дена во случаите на увоз на тутунски производи од прекуокеански земји, по претходно одобрување од Секторот за акцизи по поднесено барање.

141. Доколку акцизниот обврзник/корисник на акцизни марки, поднесе барање за продолжување на рокот за искористување на акцизните марки, барањето го разгледува началникот на ОАПТП и до помошник директорот на Секторот за акцизи поднесува предлог за продолжување или одбивање на барањето. Ако барањето е основано, истото се одобрува со продолжување на рокот во законски рамки, а доколку е неосновано, истото се одбива. Продолжувањето се врши во системот СОЦДАД/модул Акцизи, при што се повикува декларацијата за подигање на акцизните марки и со избор на акцијата "продолжи рок за поднесување Извештај" и преку избор на број на денови за продолжување се изменува/продолжува крајниот рок за искористување на акцизните марки а со тоа и временскиот рок за поднесување на Извештајот.

XVIII. Податоци и прилози кон извештајот за раздолжување на акцизни марки

142. Извештајот содржи податоци и информации за: бројот на декларацијата за превземање на акцизни марки, вкупен број на подигнати акцизни марки со конкретната декларација со која истите се платени (Тип 1 или Тип 12), број на искористени акцизни марки, вкупен број на оштетени акцизни марки кои се враќаат, вкупен број на изгубени акцизни марки во процесот на производство, како и податоци за вкупниот број на неискористените акцизни марки кои неоштетени се враќаат во ОАПТПри Секторот за акцизи.

143. Во прилог на Извештајот, доколку со истиот се враќаат акцизни марки, акцизниот обврзник задолжително приложува Изјава со која потврдува дека е извршена проверка на податоците содржани во Извештајот и приложените документи (листи, спецификации и сл.), дека истите се точни и истата ја потврдува со потпис од страна на управителот или од него овластено лице.

144. За неискористените акцизни марки, кои не се употребени и се враќаат неоштетени во ОАПТПри Секторот за акцизи, подносителот на извештајот поднесува листа/спецификација со основни податоци за сите неискористени акцизни марки. Листата/спецификацијата се приложува кон хартиениот примерок од Извештајот.

Под основни податоци се подразбираат: вид на акцизна марка (алкохол или тутун), ознаката на акцизната марка (првите три оznаки пред серискиот број), податокот за опфатот на сериските броеви од –до и количина во основно пакување по кое акцизните марки се превземени од трезорот на НБРМ. Под количина во основно пакување се подразбира за алкохолот ролна или табак од 600 парчиња, последователно поредени по сериски броеви, а во случајот со неискористените акцизни марки за цигарите, основно пакување од по 500 парчиња акцизни маркички последователно подредени по серии. Во случај да се враќаат 50.000 акцизни марки во оригинално пакување кои се неупотребени, се наведува само серискиот број од–до. За неискористените акцизни марки за обележување на останатите тутунски добра (пури, цигарилоси, тутун за пушење или за

виткање, тутун за водено луле и сл.) како и за обележување на течноста за електронските цигари, доколку количините не се во оригиналните пакувања од печатницата, истите се приложуваат во коверти со поединечни податоци за секој сериски број на секоја поединечна акцизна марка или опфатот на серијата и бројот на акцизните марки, или доколку истите се во купче последователно наредени по сериски броеви, се наведува количината и сериски броеви од–до. Во случај на количини различни од стандардно спакуваните акцизни марки, акцизниот обврзник е должен истите да ги спакува во поединечни пакувања (плико или кутии) и да ги наведе количините и сериските броеви. Доколку бројот на неискористени акцизни марки е поголем од вкупниот број во стандардното пакување (наведено погоре) може да ги наведе сериските броеви на акцизните марки кои НЕ се содржани и тоа јасно да го наведе во спецификацијата.

145. За оштетените акцизни марки, кои се вратени од производителот, пред истите да бидат декларирали како оштетени и пријавени во електронската форма на извештајот, акцизниот обврзник врши првична физичка проверка дали акцизните марки имаат доволно јасни податоци за нивна идентификација и дали можат согласно податоците содржани на нив да се поврзат со предметната декларација за превземање на акцизните марки. Тоа подразбира дека податокот за серискиот број треба да биде доволно видлив и распознатлив од кој може да се поврзе податокот со акцизната декларација за превземените акцизни марки. Дополнително, доколку последните 4 цифри од акцизната марка недостасуваат, а делот на холограмот е целосен и доколку акцизната марка може да се скенира и провери преку користење на посебна мобилна апликација за детектирање на оригиналноста на акцизните марки и при тестот со истата се покаже дека истата е автентична, таквите акцизни марки може да се сметаат за оштетени.

Оштетените акцизни марки по правило се лепат на табак хартија кон кој се приложува спецификација со сериски број за секоја евидентирана акцизна марка, или во случај на поголема количина на оштетени акцизни марки (над 100) на позадината на секој поединечен табак се наведува серијата/ите (од – до) во кои спаѓаат конкретните марки и нивниот вкупен број. Приложениот табак со оштетените акцизни марки се оверува од страна на акцизниот обврзник со потпис и датум на негова проверка.

Доколку оштетените акцизни марки нема можност да се идентификуваат преку ознаките и сериските броеви, односно истите се без серискиот број, тие неможат да се сметаат за оштетени и треба да бидат внесени во податокот за трајно оштетени, односно изгубени акцизни марки.

146. Изгубените акцизни марки се оние кои не спаѓаат во ниту една од претходните категории и физички не се достапни со Извештајот.

147. При поднесувањето на Извештајот во архивата на Царинската управа, кога се враќаат акцизни марки, акцизниот обврзник и надлежниот царински службеник од ОАПТП при Секторот за акцизи, претходно договораат термин и време за проверка и за физичко

примопредавање на акцизните марки кое се врши во просториите на ОАПТП при Секторот за акцизи.

XIX. Проверка и прифаќање на извештајот за раздолжување на акцизни марки

148. Надлежен царински службеник од ОАПТП, ги проверува податоците во Извештајот, ги споредува со документите наведени во истиот и ги проверува доставените оштетени и вратените неоштетени акцизни марки. Доколку извештајот е правилно и целосно пополнет, надлежниот царински службеник од ОАПТП врши негово прифаќање во електронска форма, со што тој преминува во статус "плаќање на изгубени акцизни марки", доколку има изгубени акцизни марки. Во спротивно, Извештајот целосно се раздолжува. Со моментот на прифаќање на Извештајот, се врши и превземање на оштетените и вратените акцизни марки од страна на надлежниот царински службеник во ОАПТП.

Доколку при проверката на податоците во извештајот и проверката на приложените акцизни марки се појават разлики во податоците или за акцизните марки кои се приложени како оштетени се констатира дека не припаѓаат во таа категорија (согласно забелешките наведени во точка 145 од ова Упатство), надлежниот царински службеник во ОАПТП внесува писмена забелешка на Извештајот, ја наведува разликата или неусогласеноста и со потпис и датум го враќа истиот за усогласување. Паралелно истото го прави и во електронски поднесениот Извештај, при што истиот го одбива и враќа на доусогласување.

149. Прифатениот извештај во испечатена форма и во три примерока се потпишува и заверува од страна на царинскиот службеник од ОАПТП кој го прифатил, а со потпис се оверува и од страна на подносителот на извештајот, што претставува и доказ за примопредавањето на акцизните марки со предметниот Извештај.

Доколку со Извештајот се враќаат акцизни марки, откако истите ќе се прегледаат, пребројат и прифатат, се затвараат во единично пакување, се пломбираат со царинска пломба и со прикачен испечатен и оверен примерок на извештајот се предаваат на одговорниот царински службеник/оператор кој ги сместува во посебна просторија во која се сместуваат, евидентираат и чуваат се до нивното уништување или контрола. Постапката на предавање на акцизните марки на одговорниот царински службеник/оператор е описана во точка 152 и 153 од ова Упатство.

XX. Плаќање акциза за изгубени или трајно оштетени акцизни марки

150. Доколку од Извештајот за раздолжување на акцизни марки произлегува количина на акцизни марки кои не се вратени (изгубени) или колични кои се сметаат за трајно оштетени акцизни марки, постапката продолжува со поднесување акцизна декларација за плаќање на акцизен долг настанат за овие акцизни марки согласно предвидените одредби во Законот за акцизите за алкохолните пијалаци и за тутунските производи.

151. Акцизната декларација за плаќање акциза за изгубени акцизни марки Тип 10 (со префикс xxXD9000xxx) се поднесува електронски најдоцна во рок од пет дена од прифаќањето на

електронскиот извештај и пресметаната акциза наведена во акцизната декларација се плаќа во истиот рок. Царинскиот службеник кој го прифатил и проверил Извештајот за раздолжување на акцизни марки и од кој произлегува обврската за поднесување на акцизна декларација за плаќање акциза за изгубени акцизни марки Тип 10 е должен да ја следи постапката и обврската за поднесување на акцизната декларација, да ја провери истата од кога ќе биде поднесена во системот, да ја прифати и регистрира и соодветно да ја следи наплатата на акцизата произлезена од истата. Во случај на доцнење или непостапување од страна на акцизниот обврзник, по истек на законски предвидениот рок за поднесување на акцизната декларација Тип 10, веднаш го известува началникот на ОАПТП, кој понатаму предлага постапки за наплата на акцизниот долг.

XXI. Прием, евидентирање, чување и контрола на вратени акцизни марки

152. Доколку со Извештајот за раздолжување физички се враќаат неискористени и/или оштетени акцизни марки, по прифаќање на извештајот истите спакувани во единечно пакување и пломбирани со царинска пломба со записник се предаваат на надлежен царински службеник/оператор во ОАПТП. Надлежниот царинскиот службеник го превзема единечното пакување од царинскиот службеник кој го прифатил извештајот за раздолжување и ги проверил акцизните марки, го евидентира Записникот во ЕДМС и го одлага во посебен регистар, а единечното пакување со акцизните марки го обележува и сместува во посебна просторија за чување на вратени акцизни марки.

153. Примопредавањето на акцизните марки од претходната точка се врши со 01.30.37.УП.013.01-ОБ.03.01 Записник за примопредавање на акцизни марки АК-ЗПАК даден во Прилог 4 на ова Упатство. Записникот се изготвува во два идентични примероци, се евидентира во ЕДМС, едниот примерок се прикачува кон единечното пакување на вратените акцизни марки и заедно со истите се сместува во посебната просторијата за чување на акцизните марки, а другиот примерок од записникот се одлага во посебен регистар во ОАПТП.

Записникот содржи податоци за вкупниот број на вратени неоштетени акцизни марки, вкупниот број на вратени оштетени акцизни марки, бројот на декларацијата за превземање на акцизните марки, бројот на извештајот и датум, називот на акцизниот обврзник, видот на акцизните марки (алкохол или тутунски производи) и број на царинска пломба. Записникот го потпишуваат царинските службеници кои го овериле Извештајот и надлежниот царински службеник кој ги превзема и сместува вратените акцизни марки во посебната просторија за чување на акцизните марки.

154. Евиденцијата на вратените акцизни марки се води од страна на надлежниот царински службеник/оператор во ОАПТП во електронска табеларна форма (ексел tabela) поставена на заедничкиот фолдер на ОАПТП, врз основа на податоците од Записникот за примопредавање на акцизни марки, а во која се евидентира корисникот на акцизните марки кој ги враќа/раздолжува истите, количина на вратени акцизни марки, бројот на финален извештај со кој се враќаат акцизните марки или број на декларација за

подигнување на акцизни марки кај оштетените при печатење, датум на враќање и причина за враќање (оштетени при печатење или вратени со Извештај за раздолжување на акцизни марки), видот на акцизните марки (алкохол или тутунски производи), како и бројот на царинската пломба со која истите се затворени во единично пакување.

155. Посебната просторија за чување на вратени акцизни марки е просторија под надлежност на ОАПТП при Секторот за акцизи во која е организирано чување и складирање на вратени акцизни марки од страна на акцизните обврзници. Влезот во просторијата е преку врата со двојна брава, а со неа управува надлежен царински службеник од ОАПТП во период на работното време на Царинската управа. Пристапот во просторијата е ограничен и дозволен само на вработените во ОАПТП исклучиво во присуство на надлежниот царински службеник за акцизни марки, а вон работното време пристап е забранет за сите вработени, освен во посебни случаи на барање на помошник директорот на Секторот за акцизи или директорот на Царинската управа или од него овластено лице.

156. На месечна основа, надлежниот царински службеник во ОАПТП, до началникот на ОАПТП, најдоцна до 10-ти во месецот доставува извештај (табеларен преглед) за примени и сместени количини и вид на вратени акцизни марки од акцизните обврзници, кој го составува врз основа на податоците од евидентираните Записници за примопредавање на акцизни марки.

157. Началникот на ОАПТП, најмалку еднаш на квартално или полугодишно ниво организира извршување на физичка контрола и споредба на податоците и количините на акцизните марки наведени во Записниците за примопредавање на акцизни марки со содржината на истите во единечните пакувања предадени со Извештаите за раздолжување на акцизни марки. Контролата ја спроведува трочлена Комисија за контрола на точноста на податоците за вратените акцизни марки, која е составена од вработени од Секторот за акцизи, а по потреба и од други Сектори и организациони единици во Царинската управа.

По предлог на началникот на ОАПТП, Комисијата ја формира помошникот директор на Секторот за акцизи, при што издава Налог за формирање на Комисија за проверка на точноста на податоците за вратените акцизни марки наведени во Извештаите за раздолжување на акцизните марки.

158. Комисијата најдоцна во рок од пет работни дена од добивањето на Налогот за проверка на Извештаите за раздолжување на акцизните марки, врши проверка најмалку на два Извештаи за раздолжување на акцизните марки за обележување на цигари и алкохолни пијалаци и по еден Извештај за раздолжување на акцизните марки за обележување на други тутунски производи и течност за електронски цигари.

За резултатите од контролата, Комисијата најдоцна во рок од два дена по завршување на контролата составува записник од спроведената контрола на образец – останати образци согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа и го доставува до помошникот директор на Сектор за акцизи и началникот на ОАПТП.

ДЕЛ 7 – УНИШТУВАЊЕ НА АКЦИЗНИ МАРКИ

XXII. Уништување на акцизни марки

159. Акцизните марки кои се вратени од страна на акцизните обврзници, се уништуваат согласно Правилникот за димензиите, формата и ознаките на акцизната марка, начинот на пријавување и подигнување на акцизните марки, содржината на извештаите за подигнати, искористени и вратени акцизни марки, начинот на враќање на неисправни, неискористени и оштетени акцизни марки, како и начинот на уништување на акцизните марки⁸. Уништувањето на акцизните марки се врши со спалување или со сечење на ситни делови на начин акцизните марки да бидат целосно неупотребливи.

160. Како вратени акцизни марки се сметаат акцизни марки кои се подигнати и вратени од страна на акцизниот обврзник, и тоа:

- Неисправни акцизни марки како резултат на грешка или оштетување настанати во процесот на нивното печатење, а за кои држателот на акцизен склад или увозникот во законски предвидените рокови од Законот за акцизите за алкохолните пијалаци и за тутунските производи, поднеле барање за замена на неисправни акцизни марки, и
- Вратени акцизни марки со поднесен Извештај за подигнати, искористени и вратени акцизни марки описаны во Дел 6 од ова Упатство

Вратените акцизни марки се сметаат за неупотребливи, истите неможат повторно да се употребат, се чуваат најмалку 6 месеци од датумот на нивното враќање, а потоа се уништуваат под царински надзор.

161. Уништувањето на вратените акцизни марки се врши најмалку еднаш годишно за сите вратени акцизни марки во тековната или изминатата година. По потреба, уништување може да се врши и на пократок временски период.

162. Врз основа на евиденцијата од точка 156 од ова Упатство, надлежен царински службеник на ОАПТП најдоцна до 31 јануари секоја година изготвува годишен Извештај за вратени акцизни марки во изминатата година и предлог Одлука за уништување на вратени акцизни марки на образец за одлуки, решенија и слично согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа. По потреба, а по барање од началникот на ОАПТП годишен Извештај за вратени акцизни марки и предлог Одлука за уништување на вратени акцизни марки може да се изготвуваат и во текот на годината.

163. Одлука за уништување на вратените акцизни марки донесува помошник директорот на Секторот за акцизи, на предлог на началникот на ОАПТП. Одлуката за уништување на вратени акцизни марки се донесува најкасно до 15-ти февруари тековната година, за

⁸ Правилникот за димензиите, формата и ознаките на акцизната марка, начинот на пријавување и подигнување на акцизните марки, содржината на извештаите за подигнати, искористени и вратени акцизни марки, начинот на враќање на неисправни, неискористени и оштетени акцизни марки, како и начинот на уништување на акцизните марки (Сл. весник на РСМ 246/19) е објавен во Депозитарот на Царинската управа како екстерен документ.

вратените акцизни марки од претходната календарска година. Во останатите случаи одлуката се носи во рок од 15 дена од доставената предлог Одлука за уништување на вратени акцизни марки.

164. Врз основа на донесената одлука за уништување на вратените акцизни марки, помошник директорот на Секторот за акцизи доставува барање до Секторот за управување со човечки ресурси за формирање на Комисија за уништување на акцизни марки (во понатамошниот текст Комисија), најдоцна до крајот на февруари тековната година во редовна постапка, а во останатите случаи во рок од 15 дена од донесената одлука за уништување на вратените акцизни марки

165. Во Комисијата за уништување на акцизни марки учествуваат вработени во Секторот за акцизи, а по потреба и вработени од други организациони единици од Царинската управа.

166. Решение за формирање на Комисија носи директорот на Царинската управа или од него овластено лице, на образец за одлуки, решенија и слично согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа.

167. Прилог кон решението за формирање Комисија за уништување акцизни марки е Одлуката за уништување на вратените акцизни марки.

Комисијата е должна да го организира и спроведе целокупниот процес на уништување на акцизните марки, согласно обврските дадени во Решението за нејзино формирање и согласно ова Упатство. Начинот на уништување и локацијата, ќе бидат содржани во Одлуката за уништување на вратените акцизни марки. Врз основа на количината на акцизните марки предмет на уништување, како и рационалноста на трошоците за уништување, во Одлуката за уништување на вратените акцизни марки се наведува начинот на кој ќе се спроведе уништувањето.

Доколку за спроведување на уништувањето на акцизните марки е потребно обезбедување транспортно средство, Секторот за административни и технички работи е должен истото да го стави на располагање на барање на Комисијата за уништување на акцизни марки.

168. За спроведеното уништување, Комисијата изготвува 01.30.37.УП.013.01-ОБ.04.01 Записникот од уништување на акцизни марки АК-ЗУАМ, даден во Прилог 5 од ова Упатство. Записникот содржи податоци за количина, вид и ознаки на акцизни марки кои се уништени, време и место на уништување, начин на уништување и потписи од членовите на Комисијата.

Записникот го потпишуваат членовите на Комисијата, а доколку уништувањето се вршело на друга локација со присуство на надворешни лица, на записникот се потпишува и надворешното лице кое присуствувало при уништувањето. Записникот од уништување се доставува до директорот на Царинска управа или лице овластено од него, до помошник директорот на Секторот за акцизи и до Началникот на ОАПТП.

XXIII. Евиденција на уништени акцизни марки

169. Началникот на ОАПТП е должен да го следи уредното и правилното евидентирање на сите спроведени уништувања на акцизни марки согласно Корисничкото упатство за евиденција на предмети во ЕДМС⁹.
170. Евиденцијата на уништените акцизни марки се врши врз основа на Записникот за спроведено уништување на акцизни марки и тоа најкасно во рок од 15 дена по добивање на истиот.

ДЕЛ 8 –ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА АКЦИЗА НА ТУТУНСКИ ПРОИЗВОДИ И АЛКОХОЛНИ ПИЈАЛАЦИ

171. Во случај на зголемување на акцизата кај алкохолните пијалаци или зголемување на акцизата и/или малопродажната цена кај тутунските производи, согласно Законот за акцизите, произлегуваат обврски за производителите и увозниците кои на денот на зголемувањето на акцизата имаат затечени залихи на овие акцизни производи да направат попис на затечените залихи во сите складови и простории различни од акцизниот склад и да подготват и да достават до надлежниот царински орган записник за извршениот попис, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

Обврската за попис на затечени залихи се однесува и за секој овластен дистрибутер на производителот или на увозникот на тутунски производи и/или алкохолни пијалаци, кои се должни на денот на почетокот на примената на зголемената акциза и/или малопродажна цена кај тутунски производи да направат попис на затечени залихи во своите складови и во други свои простори како и во складови и простории на со нив поврзани друштва и да подготват и достават записник од извршениот попис до надлежниот царински орган, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

Производителите, увозниците и дистрибутерите се должни да ја пресметаат зголемената акциза на вкупната затечена залиха, да поднесат акцизна декларација во електронска форма преку системот СОЦДАД модул Акцизи и да ја платат разликата во рок од 15 дена од денот на извршениот попис.

172. Акцизната декларација за плаќање на разликата на акцизата (т.н "Excise Rate Change Declaration" со префикс xxXR9000xx) во електронска форма со користење на СОЦДАД - модул Акцизи поднесува акцизниот обврзник кој е корисник на акцизни марки (увозник и/или производител) како и регистрираниот акцизен обврзник - овластен дистрибутер на алкохолни пијалаци или тутунски производи. Кон електронската акцизна декларација подносителот задолжително треба да ги приложи и записниците од направениот попис на

⁹ Корисничкото упатство за евиденција на управни предмети во ЕДМС е објавено во депозитарот на документација согласно Процедурата за депозитар на документација

затечените залихи на денот на зголемувањето на акцизата и/или промената на малопродажната цена кај тутунските производи, како и табеларен преглед на пресметаната акциза по поедини акцизни производи по вид, колични и податоци за пресметка на акцизата.

173. Акцизната декларацијата за плаќање на разлика на акцизата за акцизни производи со залепени акцизни марки, претходно прифатена и регистрирана во СОЦДАД модул Акцизи и која добила статус "регистрирана" или "registered" се доставува од страна на подносителот по електронска пошта на заедничката електронска адреса akciznimarki@customs.gov.mk при што во електронската порака подносителот задолжително го наведува нејзиниот број.
174. Надлежните царински службеници од ОАПТП, на дневна основа ги следат сите пристигнати декларации за плаќање на разлика на акцизата, а началникот на ОАПТП го организира и спроведува навременото прифаќање на истите, при што надлежниот царински службеник на кој му е доделена декларацијата ја врши проверката дали истата е правилно пополнета и дали истата ги содржи сите потребни податоци и информации. Проверката се врши во електронската декларација а по потреба и во директна комуникација и со подносителот.
175. Доколку акцизната декларација за плаќање на разлика на акцизата не ги содржи сите потребни податоци во прилог или податоците од пописот се разликуваат од наведените во електронската форма на декларацијата, и како таква не може да се земе во понатамошна обработка, надлежниот царински службеник го известува подносителот преку електронска пошта или во директна комуникација, истата да ја усогласи.
176. Доколку декларацијата за плаќање на разлика на акциза е правилно пополнета и ги содржи сите потребни документи и информации, истата се прифаќа. Со прифаќањето на декларацијата, истата се става во постапка за одлука дали ќе се врши понатамошна контрола или истата ќе се прифати без спроведување контрола. Под контрола се подразбира документарна и/или физичка контрола кај подносителот на декларацијата за плаќање акциза.
177. Со прифаќањето на акцизната декларација, статусот се менува во статус "за плаќање" или "under-payment", при што СОЦДАД автоматски генерира налог за плаќање на акцизата и подносителот добива автоматски генерирана електронска порака за прифатената декларација и електронски налог за плаќање со информација за износот на акцизата и бројот за повикување. Налогот за плаќање се генерира од модулот за Сметководство и наплата или т.н "ARS". Акцизата секогаш се плаќа во полн износ (со вклучен износ на акцизата и делот за здравствена заштита) на соодветната приходна сметка за акцизното добро.

Со плаќањето на акцизата од страна на подносителот, уплатата на акцизата автоматски се прокнижува и акцизната декларација за плаќање разлика на акцизата добива статус "Финализирана".

ДЕЛ 9 –ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

XXIV. Преодни одредби

178. Началникот на ОАПТП во рок од 30 дена по стапување во сила на ова Упатство треба да ја воспостави електронската табеларна евиденција пропишана во точка 154 и соодветно да го усогласи и месечниот извештај од точка 156 ова Упатство.
179. Затечените количини на вратени акцизни марки пред почетокот на примената на ова Упатство, началникот на ОАПТП најдоцна во рок од 30 дена од стапувањето во сила на ова Упатство, врз основа на изготвен Извештај за вратени акцизни марки во изминатиот период доставува предлог Одлука за уништување на вратени акцизни марки на образец за одлуки, решенија и слично согласно Упатството за изглед и структура на документацијата во Царинската управа.

Одлуката за уништување на вратените акцизни марки се донесува од страна на помошникот директор на Секторот за акцизи, а по предлог на началникот на ОАПТП , најдоцна за 15 дена од доставувањето на Извештајот за вратените акцизни марки, а кои се сместени и се чуваат во посебна просторија за чување на вратени акцизни марки.

Врз основа на донесената одлука за уништување на вратените акцизни марки, помошник директорот на Секторот за акцизи доставува барање до Секторот за управување со човечки ресурси за формирање на Комисија за уништување на акцизни марки која постапува согласно одредбите пропишани во ова Упатство.

XXV. Завршни одредби

180. Надлежни за спроведување на ова Упатство се вработените во Секторот за акцизи, Одделение за алкохол и алкохолни пијалаци и тутунски производи, Сектор за управување со човечки ресурси, Сектор за административни и технички работи, царинските службеници во царинските испостави каде се врши увозно царинење на акцизни производи обележани со акцизни марки и Комисијата за уништување акцизни марки.
181. Надлежни за предложување и подготовкa на измени и дополнувања на ова Упатство се помошник директорот на Секторот за акцизи и началникот на ОАПТП.
182. Надлежните царински службеници во ОАПТП и началникот на ОАПТП, се должни да се грижат за навремено извршување на сите потребни постапки во СОЦДАД, со цел навремено и непречено одвивање на сите фази на администрацирање со акцизите марки и наплата на акцизата.

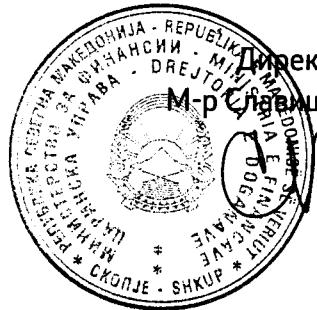
Упатство за постапување со акцизни марки за обележување тутунски производи и алкохолни пијалаци

01.30.37.УП.013.01

183. Сите непосредни раководители се должни со ова Упатство да ги запознаат вработените во организационата единица со која раководат.
184. Секое постапување спротивно на ова Упатство ќе биде предмет на утврдување на дисциплинска одговорност.
185. Секторот за акцизи во соработка со Секторот за информатички и комуникациски технологии е должен да обезбеди објавување на донесеното Упатство на интранет страницата на Царинската управа согласно процедурата за депозитар на документација.
186. Со донесувањето на ова упатство престануваат да важат 01.30.37.УП.003.02 Упатството за начинот и постапката на планирање, печатење и издавање на акцизни марки бр. 01-058239/14-0002 од 22.08.2017 година, како и 01.30.37.УП.010.01 Упатството за уништување на контролни марки бр. 01-006832/19-0001 од 01.02.2019.
187. Ова Упатство влегува во сила со денот на донесувањето.

Број: 01-055424/21-0001
Скопје, 17.09.2021 година

01. 10. 2021

Директор,
М-р Славица Кутиров

Прилог 1 - 01.30.37.УП.013.01-ОБ.01.01 Барање за регистрација на акцизни производи и доделување АНП код
Прилог 2 - 01.30.37.УП.013.01-ОБ.02.01 Барање за издавање Налог за превземање на акцизни марки
Прилог 3 - Предлог образец за Полномошно за превземање на акцизни марки АК-ПОМ
Прилог 4 - 01.30.37.УП.013.01-ОБ.03.01 Записник за примопредавање на акцизни марки
Прилог 5 - 01.30.37.УП.013.01-ОБ.04.01 Записник од уништување на акцизни марки

Упатството го подготви: Сектор за акцизи

Приматели: Директор,
Заменик директор,
Советници на директорот,
Помошници директори на сектори,
Началници на независни одделенија

Примерок доставен: Интерна употреба

Оригиналот се чува во: Сектор за акцизи
Архива

БАРАЊЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЈА НА АКЦИЗЕН ПРОИЗВОД и ДОДЕЛУВАЊЕ АНП КОД

A	Податоци за подносителот на барањето			
	Назив			
	Адреса			
	Даночен број (ЕДБ)		Матичен број	
	Одговорно лице / управител		Лице за контакт	
	Телефон		Е-майл	
Б	Планирани активности со акцизни производи:			
	Домашно производство (производство во РСМ)		алкохолни производи	
	Увоз на акцизни производи		тутунски производи	
В	Податоци за производителот/извозникот на акцизните производи:			
	Назив на производителот			
	Адреса на производителот			
	Земја на потекло на производот			
	Назив на извозникот			
	Адреса на извозникот			
	Земја на извоз			
Г	Податоци за акцизните производи:			
Г1	- податоци за алкохолните пијалаци			
	назив на производот (во оригинал)	заштитна (во литри)	% алкохол (% alc./vol.)	тарифна ознака (10 цифрина)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
Г2	- податоци за тутунските производи			
	Напомена: За тутунските производи се пополнува и приложува Прилог 2 кој е составен дел на Правилникот за начинот на оданочување со акциза на алкохол и алкохолни пијалаци и тутунски производи (Сл. Весник број 275/19)			

ПРИЛОГ 1 – Образец АК-БРАП

01.30.37.УП.013.01-ОБ.01.01

Д	Опис на начинот на дистрибуција на акцизните производи на територијата на РСМ		
1	Самостојно (узвник/производител и дистрибутер)		
	Напомена: Задолжително се поднесува Изјава за поднесување на дополнително барање за регистрација како дистрибутер		
	Преку дистрибутер/и и дистрибутерска мрежа		
	Податоци за Дистрибутер 1		
	Назив		
	Адреса на дистрибутивниот склад		
	Даночен број (ЕДБ)	Матичен број	
	Одговорно лице / управител	Лице за контакт	
2	Телефон	Е-майл	
	Податоци за Дистрибутер 2		
	Назив		
	Адреса на дистрибутивниот склад		
	Даночен број (ЕДБ)	Матичен број	
	Одговорно лице / управител	Лице за контакт	
	Телефон	Е-майл	

Г	Прилози кон барањето
	Упис во централен регистар
	Договор, пред-договори или друга трговска кореспонденција за планиран увоз на акцизни производи
	Договор или план за производство на акцизни производи (домашно производство)
	Доказ за упис во Регистарот на производители на производи од тутун и сродни производи (во случај на домашно производство)
	Доказ за упис во Регистарот на извозници и увозници на производи од тутун и сродни производи (во случај на увоз)
	Доказ за упис на тутунските производи во Регистарот за марки на производи од тутун и сродни производи
	Одобрение за ставање во промет на електронските цигари и контејнерите за еднократно и повеќекратно полнење
	Доказ за упис во Регистар на правните лица и производите за промет на електронски цигари и/или контејнерите за еднократно и повеќекратно полнење
	Спецификација на рачно изработени пури со трговски назив и број на пури во оригиналното поединечно пакување
	Сертификат за рачно произведени пури издаден од производителот на пурите
	Изјава за обезбедување следливост во ланецот на дистрибуција на рачно изработените пури до местата каде ќе се врши продажбата на мало
	Друго (да се наведе)

Е	Подносител на барањето		
	Име и презиме на одговорно лице		
	датум на поднесување	Потпис на одговорно лице	(м.п.)

Ж – Пополнува Царинска управа

Број на Барање за регистрација на акцизен производ и доделување АНП код _____	Име и презиме на овластен царински службеник _____
Датум _____	Датум на регистрирање и креирање на АНП код _____
место _____	Потпис _____ М.П.

БАРАЊЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ НАЛОГ ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА АКЦИЗНИ МАРКИ

Пополнува Барателот	ПОЕДИНЕЧЕН НАЛОГ за подигање на акцизни марки за декларација бр.	ТРАЕН НАЛОГ за подигање на акцизни марки со важност од:	1 година	2 години
----------------------------	---	--	----------	----------

A	Податоци за подносителот на барањето		
Назив на акцизниот обврзник			
Адреса			
Број на Одобрение за корисник со акцизни марки			
Даночен број (ЕДБ)		Матичен број	
Одговорно лице / управител		Лице за контакт	
Телефон		Е-майл	

B	Податоци за ополномоштено лице/а за превземање на акцизни марки од Трезорот на НБРСМ		
B1.	Ополномоштено лице 1		
Име и презиме			
Адреса на живеење			
ЕМБГ			
Број на лична карта или патна исправа			
Назив на работното место во компанијата			
Телефон		Е-майл контакт	
B2.	Ополномоштено лице 2		
Име и презиме			
Адреса на живеење			
ЕМБГ			
Број на лична карта или патна исправа			
Назив на работното место во компанијата			
Телефон		Е-майл контакт	

В	Приложи кон барањето		
Упис во централен регистар			
Полномошто за подигање на акцизни марки			
Друго (да се наведе)			

Г	Подносител на барањето		
Име и презиме на одговорно лице			
Потпис на одговорно лице	Место и датум	(м.п.)	

Пополнува Царинска управа - Служба за администрирање со акцизни марки

Д	НАЛОГ ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА АКЦИЗНИ МАРКИ		
Број на Налог за превземање на акцизни марки	Име и презиме на овластен царински службеник		
Датум на издавање _____	место _____		
Рок на важност до _____	година (само за траен налог)	Потпис _____	м.п.

Напомена : Барањето се поднесува во (3) три идентични примероци, при што еден оверен примерок се враќа на подносителот, еден оверен примерок се доставува до НБРСМ, а еден оверен примерок се задржува од страна на Царинската управа

ПРИЛОГ 3 – Образец за Полномошно за превземање на акцизни марки (Образец АК-ПОМ)

ПОЛНОМОШНО
ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА АКЦИЗНИ МАРКИ

Ова Полномошно се користи за превземање на акцизни марки за обележување на:

Тутунски производи
 Алкохолни пијалаци и/или меѓупроизводи

ЕДНОКРАТНО КОРИСТЕЊЕ
 ПОВЕЌЕКРАТНО КОРИСТЕЊЕ¹   до 1 година   до 2 години

A Податоци за давателот на Полномошното			
1	Назив на акцизниот обврзник		
2	Адреса		
3	Број на Одобрение за корисник со акцизни марки		
4	Даночен број (ЕДБ)	7	Матичен број
5	Одговорно лице / управител	8	Лице за контакт
6	Телефон	9	Е-майл

Б Податоци за ополномоштено лице/а за превземање на акцизни марки од Трезорот на НБРСМ			
Б1. Ополномоштено лице 1			
1	Име и презиме		
2	Адреса на живеење		
3	ЕМБГ		
4	Број на лична карта или патна исправа		
5	Назив на работното место во компанијата		
6	Телефон	7	Е-майл контакт
Б2. Ополномоштено лице 2			
1	Име и презиме		
2	Адреса на живеење		
3	ЕМБГ		
4	Број на лична карта или патна исправа		
5	Назив на работното место во компанијата		
6	Телефон	7	Е-майл контакт

Јас _____ како давател на ова Полномошно, го ополномоштувам лицето/а наведени во Рубрика Б да може во име и за сметка на давателот на Полномоштвото да изврши/ат превземање на акцизните марки од Трезорот на НБРСМ кои се наведени во акцизните декларации за подигање на акцизните марки.

Место и датум

М.П

Давател на Полномошно

¹ Напомена: Полномошното за повеќекратно користење се поднесува во (2) два идентични примероци кои претходно се оверени од нотар.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

ЦАРИНСКА УПРАВА

Сектор за акцизи / Одделение за алкохол, алкохолни пијалоци и тутунски производи

01.30.37.УП.013.01-ОБ.03.01

ЗАПИСНИК ЗА ПРИМОПРЕДАВАЊЕ НА АКЦИЗНИ МАРКИ

А Основни податоци								
1	Акцизен обврзник - назив							
2	Референтен број на документот							
3	Вид на акцизни марки	АЛКОХОЛ		ТУТУН				
		Алкохолни пијалаци		Цигари		Пури		Тутун за пушење
		Меѓупроизводи		НТП ¹		Цигарилоси		Тутун за водено луле
		Мали дестилерии		Течност за електронски цигари		Останати тутунски производи		
Б Податоци за превземени / искористени / вратени / оштетени / изгубени акцизни марки								
4	ВКУПНО ПРЕВЗЕМЕНИ						парче	
5	ИСКОРИСТЕНИ						парче	
6	ВРАТЕНИ - НЕИСКОРИСТЕНИ						парче	
7	ВРАТЕНИ - ОШТЕТЕНИ						парче	
8	ИЗГУБЕНИ						парче	
В Податоци за пакување на акцизните марки								
9	Број на царинска пломба							
Г НАПОМЕНА								
10								

Вратените акцизни марки под реден број 6 и 7 од Табелата во вкупен број од _____ парчиња се превземени на ден ____ . ____ . 2021 година и сместени во просторијата за чување на акцизни марки во Секторот за акцизи.

Предал: 1. _____ потпис _____

2. _____ потпис _____

Прими: 1. _____ потпис _____

Број,

Скопје, ____ . ____ . ____ год.

М.П

¹ НТП – Несогорлив Тутунски производ

**РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА
Сектор за акцизи**

01.30.37.УП.013.01-0Б.04.01

ЗАПИСНИК ЗА УНИШТУВАЊЕ НА АКЦИЗНИ МАРКИ

Комисијата за спроведување на постапката за уништување на вратени акцизни марки, формирана со решение број _____ од _____ година од страна на директорот на Царинската управа, спроведе постапка за уништување на акцизни марки сместени во просторијата за чување на акцизни марки во рамки на Секторот за акцизи врз основа на донесена Одлука број _____ од _____ година за уништување на вкупно _____ парчиња акцизни марки.

НАПОМЕНА¹: При контрола на поставените царински пломби на поединечните пакувања на акцизните марки, истите соодветствуваат со податоците од Записниците за примопредавање на акцизните марки како и со податоците за бројот на референтниот документ и истите немаат знаци на насилено отстранување или оштетување.

ЗАБЕЛЕШКА:

Комисија во состав :

1. _____	потпис _____
2. _____	потпис _____
3. _____	потпис _____

Надворешно лице присутно на уништување:

1. _____	потпис _____
2. _____	потпис _____

Број,

Место, _____. _____. _____. год.

М.П

¹ Доколку се констатирани различни состојби на податоците за царинските пломби, бројот на референтниот документ или други забелешки истите се наведуваат во Напомена кон записникот.